ÇARŞAMBA
29 MART 1933
8 inci sene No. 2562
NUSHASI 5 KURUŞTUR

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri
Siirt Meb'usu MAHMUT
Umumî Neşriyat ve Yazı Müdürü
ETEM IZZET

Boğazlar davasında hakkımız açık ve yerindedir

Muahedelerin Tadili

Mussolini ile Mac Donald arasındaki mülâkatın şümûl ve ehemmiyeti hakkında henüz sarih bir fikir edinecek kadar vakit geçmemiştir. Bu mülâkatta Mussolinin, Almanya, İngiltere, Fransa ve İtalyadan mürekkep Dörtler direktuvarına Mac Donald'ı imale ettiği söyleniyor. Diğer taraftan İngiliz Başvekili, Londraya dönerken, Pariste Fransız Başvekili Daladier ile görüştüğü zaman böyle bir neticeye varılmadığı manasını tazammun edecek sözler söylemiştir. Mac Donald, Avam kamarasında Roma ziyareti hakkında izahat verdi. Bu izahat ta hayli müphemdir. Yani henüz Roma mülâkatı hakkında resmî bir tebliğ neşredilmediğine göre, varılan neticelerin mahiyeti kat'î surette bilinemez. Ancak şu nokta sarih surette anlaşılıyor: Mussolini, her şeyden evvel muahedelerin tadil edilmesi lâzımgeldiğine Mac Donlad'ı ikna etmiştir.

Malûmdur ki büyük harpten sonraki beynelmilel hayat, Avrupa devletlerini iki zümreye ayırmıştı: Almanya ve İtalya başta olmak üzere sulh muahedelerinin değişmesini istiyen devletler grupu. Ve Fransa başta olmak üzere sulh muahedelerinin değişmemesini istiyen devletler grupu..

Almanya, Avusturya, Macaristan ve Bulgaristan büyük harpte mağlûp oldukları ve kendilerine sulh şartları silâh ile kabul ettirildiği içindir ki Versailles, St. Germain, Trianon ve Neuilly muahedesinin hükümlerini tadil etmek istiyorlar. İtalya da Versailles muahedesi imza edilirken, kendisine harpteki fedakârlığı nispetinde istifade temin edilmediğini ileri sürerek istatükoyu kabul etmiyor. Diğer taraftan Fransızlar, Lehliler, Romanyalılar, Yugoslâvlar ve Çekoslovakyalılar, sulh muahedelerinden en çok kazanç temin eden devletler olduğu için istatükonun devamına taraftardırlar.

Bu mücadelede şimdiye kadar İngiltere binnisbe bitaraflığı muhafaza etmişti. Mac Donald Romadan muahedelerin tadiline hararetle taraftar olan bir adam olarak ayrılmıştır. Ve bu kanaatini sarih bir surette İngiliz Parlâmentosunda söylediği bir nutuk ile de ifade etmiştir. Binaenaleyh sulh muahedelerinin tadiline taraftar olan zümre, kuvvetli bir taraftar kazanmış oluyor.

Ancak eğer muahedelerin tadili esas itibarile kararlaşacak olursa, bu tadil ne dereceye kadar yapılacaktır? Esasen on beş senedenberi Versailles başta olmak üzere bütün muahedeler az çok tadile uğramış bulunuyor. Sabık Alman İmparatorunun muhakemesi gibi bazı hükümler hiç bir zaman tatbik edilmemiştir. Tamirat hakkındaki hükümler tadil edilmiştir. Silâhsızlanma hakkında Versailles muahedesinin beşinci kısmı tadil edilmek üzeredir. Diğer sulh muahedelerinde bunlara benzeyen hükümler de ayni şekilde tadil edilmiştir. İngiliz Başvekili Avam kamarasındaki beyanatında, alâkadar olan küçük devletlerin muvafakati alınmadıkça, tadil hakkında hiç karar verilmiyeceğini bildirmiştir. Eğer tasavvur edilen tadil hudutların da değişmesini istilzam ediyorsa, bu devletlerin muvafakat etmiyecekleri şüphesizdir. Evvelâ Almanya, Lokarno muahedesile yalnız garp hudutlarını kat'î ve nihaî olarak tanımıştır. Yani Belçika ve Fransa ile olan hududu, Şarkî Prusyayı Almanyanın diger kısmından ayıran koridor aradan kalkmadıkça muahedeleri tadil edilmiş telâkki edemez.

Avusturyanın eskisi gibi ihyası mevzuubahis değildir. Ancak iktısadî imkânsızlık içinde çırpınan bu büyük payitahtlı küçük memleketin de vaziyeti bu şekilde devam edemez. İktısadî ve ırkî mülâhazalar, Avusturyanın Almanyaya iltihak etmesini emrediyor. Ancak İtalyanın bile buna muvafakat edeceği şüphelidir. Çünkü o zaman İtalya Almanya ile hudut komşusu olur.

İtlayanın istediği başlıca şeyler, Şimalî İtalyada ve 1915 Londra muahedesile Garp Trabulusu hududunun tadiline ait iddialarıdır. Macaristan da hudutları dışında kalan millettaşlarının Macar hudutları içine girmelerini temin edecek şekilde tadil istiyor.

Mussolini çok realist bir devlet adamı sıfatile bütün beynelmilel kaynaşmanın sebeplerini anlamış ve bu esaslı meseleler halledilmedikçe, silâhsızlanma ve iktısat konferanslarının bir neticeye varmıyacağına hükmetmiştir. Bu kadar şümûllü bir tadil, alâkadar devletlerle yeni baştan muahedeler imza etmeğe benziyecek. Ve muahedelerin en zayıf ve en sakat tarafları, tam bir beraberlik esası içinde müzakere ve imza edilmiş olmamaları idi. 1919 ve 1920 senelerindeki hata şimdi tamir ediliyor demektir ve ancak bundan sonradır ki devletler mütekabil bir itimat havası içinde beynelmilel sulh ve müsalemet yolunda emek birliği sarfedebilirler.

Ahmet ŞÜKRÜ

Sovyetler de bizim tezimizle beraberdir

Boğazlar işinde tamamen haklıyız

İngiliz hariciye nazırı konferansta Türk noktai nazarına cevap verdi

Rus murahhası
M. Dovcolevesky

CENEVRE, 28 (A. A.) — Anadolu Ajansının hususî muhabiri bildiriyor:

Silâh bırakımı konferansı umumî komisyonunun müzakerelerinde, Sovyet murahhası ordu mevcutlarından bahsettiği sırada demiştir ki:

— *İngiliz plânını yapanların fikrinde ordu mevcutları hususunda Türkiyeye ayrılan yer hakkında geçen gün muhterem dostum Cemal Hüsnü Bey tarafından haklı olarak ileri sürülen ve hayret edilmesi lâzımgelen meselelere iştirak ettiğimi kaydetmek isterim.*

"Ayni münasebetle, Lausanne murahhasının tekliflerini, Sovyet heyeti murahhasasının tamamile haklı ve sulhün ve umumî emniyetin menfeatlerine uygun bulduğunu heyeti murahhasam namına beyan ederim.,,

Tehir kararı

CENEVRE, 28. A. A. — Silâhları bırakma konferansı, 25 Nisana tehir edilmiştir. Konferans, bundan sonraki müzakerelerde İngiliz plânını esas ittihaz etmeği ittifakla kabul etmiştir.

Fransanın itirazları

CENEVRE, 28. A. A. — M. Massigli (Fransa), dün öğleden sonra silâhları bırakma konferansı umumi komisyonunda İngiliz plânına dair bazı mütalealarda bulunmuştur. Bununla beraber müttefik maileyh, bu plânı büyük bir alâka ve tevecühle tetkik etmekte bulunan Fransa hükûmetinin henüz tetkiklerini ikmal etmemiş olduğunu söylemiştir.

Fransa, konferans tarafından evvelce alınmış olan kararların hesaba katılması zaruri olduğu mütaleasındadır.

Fransa, İngiliz plânının Fransız plânında mevcut birçok noktaları ihtiva etmekte olduğunu görmekle bahtiyardır. Bu noktalar, şunlardır:

Silâhları azaltma ile emniyet arasında irtibat, Avrupa ordularının yeknasak bir hale getirilmesi, kısa müddetli askerî hizmet, askerî hazırlama teşekkülleri hesaba katılmak suretile ordu mevcutlarının tahdidi, deniz aşırı memleketler kuvvetlerine ait hususi bir rejim, askerî tayyareciliğin ilgası ile sivil tayyareciliğ için hususi bir rejim ihdası arasında irtibat.

Böyle olmakla beraber mümaileyh, İngiliz plânında bazı boşluklar bulunmasına teessüf etmiştir. Bu boşluklar bilhassa şu noktalara müteallikdir:

— Askerî bütçelerin tahdidi ve silâhların imal ve ticaretinin kontrolü.

Mümaileyh, İngiliz plânında bazı tashihler yapılabileceği mütaleasında bulunmuş ve teknik komisyonlar...

Almanya beğeniyor

CENEVRE, 28. A. A. — Silâh bırakımı konferansı umumî komisyonunda

(Devamı 5 inci sahifede)

Fırka grupu

Başvekil dün fırkada izahat verdi

ANKARA, 28 (A. A.) — C. H. F. Grupu İdare Heyeti Riyasetinden: C. H. F. Grupu bugün öğleden sonra Afyon meb'usu Ali Beyin riyasetinde toplandı.

Başvekil İsmet Paşa Hz. nin silâhları azaltma konferansı hakkında verdiği izahatı dinlendi ve müzakereye nihayet verildi.

İsmet Pş.nın Seyahatı

Başvekil bir tetkik seyahatına çıkıyor

ANKARA, 28 (Telefonla) — Başvekil İsmet Paşa bayram tatilinden istifade ederek nisanın ilk haftasında Karadeniz sahil vilâyetlerinde bir tetkik seyahati yapacaktır. Kendisine İktısat Vekili Mahmut Celâl Bey refakat edecektir.

İsmet Paşanın bu meyanda Zonguldağa uğrayarak havzayı ziyaret etmesi mukarrerdir.

Taş yapılıyor

5 Mayısta Karagözün mezarına dikilecek

Rami Bey

Belediye avukatı Rami B. Karagözün Bursadaki mezarına taş yaptırmağa karar vermiştir. Rami Beyin yaptırmakta olduğu taş ikmal edilmek üzeredir. Beş mart[illegible] taş yerine konacaktır. Rami B. dün Karagözün mezarı hakkında şu sözleri söylemiştir:

"— Karagözün yaşadığı bence bir hakikat olmakla beraber bu iddiayı muarızlarımın nazarında da reddedilemiye-

(Devamı 4 üncü sahifede)

Suriye itilâfı

Malların tasfiyesi muamelesine başlanıyor

Türklerin Suriye ve Lübnan'da ve Suriye ve Lübnanlıların da Türkiyede bulunan mallarının tasfiyesine dair olarak Türkiye ile Fransa arasında imza edilen 27 teşrinievvel 1932 tarihli mukavelenamenin tatbikine başlanmıştır. Bu mukavelename mucibince malları tasfiye edilecek kimselerin birer talepname vermeleri lâzım gelmektedir. İstanbul Fransız konsolosluğu, alâkadarlardan 15 nisandan evvel talepnamelerini vermelerini istemiştir.

SUÇLULAR

Çorumda muhakemelere devam ediliyor

ÇORUM, 28. (Milliyet) — Bugün ağır ceza mahkemesinde Amasyanın kupeli köyü imamı hacı Mehmet ve İzmir, Karşıyaka Tugarn köyü imamı Redoslu Ali Ef. ye ait iki davaya bakılmıştır. Bu sebeple mürtecilerin mahkeme safahatını dinlemeğe gelen halkla salon hınca hınç dolmuştur.

Birinci maznun Amasyalı Kupeli köyü imamı 69 yaşlarında Hacı Veli oğlu Hacı Mehmet, Amasyanın Hacı Hamza, camiinde sabah namazı bittikten sonra dua edileceği zaman:

— Nice ağlamıyayım, etmeyeyim feryat, diye hazretipeygambere ait bir medhiyenin sonunda: "Kuran tahrif edildi, Allahuekber tebdil edildi diye ayakta bağırmaktan ve dinî alet ederek devletin emniyetini ihlâl edici yalanlar uydurmaktan suçludur. Mürteciin sucunu teyit eden Amasyalı 9 şahidin ifadesi okunarak bu husustaki fikri sorulmuş ve cevaben:

— Hepsini kabul ediyorum, yalnız gözel sadanın üzerimde pek büyük bir tesiri var camide okunan aşiri şerif şuurumu gaybettirecek derecede üzerimde müessir olduğundan ne yaptığımı bilmeyorum medhiyeyi okudum, fakat kura-

(Devamı 5 inci sahifede)

Dil anketi

İ. Müştak Bey ne diyor?

"Bugün yaptığımız şey yarınki abideye malzeme taşımaktır.,,

Dil Kurultayı toplantılarında Riyaset Divanında kâtiplik vazifesini yapan İsmail Müştak Bey dil anketimize şu cevapları verdi:

— Dil inkılâbında nasıl çalışılması fikrindesiniz?

— Dil inkılâbında çalışma tarzının en kestirme ve pratik yolu bugün tutulan umumî seferberlik yolu olduğuna şüphe yoktur.

Bu yol pürüzlü ve çakıllı mecralardan yavaş yavaş sıyrılarak nihayet anayatığını bulan nehirler gibi günün

İsmail Müştak Bey

birinde hakikî istikametine girecek ve büyük irşadın idaresi altında memleketin münevver lisan sahipleri dil inkılâbı için metodik bir şekilde çalışacaktır.

Bugün yaptığımız şey yarın kurulacak olan büyük âbideye herkesin kendi gücü yettiği ve bilgisi elverdiği kadar malzeme taşımaktan ibarettir.

İhtimal ki ve hattâ muhakak ki bu malzeme içinde pek çokları yeni âbidenin kıymetli unsurları olacak ve balerdir. Herhalde Türk vatandaşının bugüne ait esas[illegible] dil inkılâbma velev bir taş parçasile olsun hizmete koşmaktır.

— Dilimizde yer eden yabancı kelimelere mutlaka türkçe asıldan karşılık bulmağa taraftar mısınız?

— Dilimizde yeretmiş yabancı kelimeler karşılıkları bulundukça ve bunlar o kelimelerin mefhumlarını ifade ettikleri dakikadan itibaren dilimizden çıkıp gitmeğe mahkûm ve mecburdurlar.

18 inci Liste

ANKARA, 28 (A. A.) — Karşılıkları aranacak arapça ve farsça kelimelerin 18 numaralı listesi şudur:

1 — Tâbi - tabiiyetten -
2 — Tabut
3 — Tâli - derece -
4 — Tarih
5 — Tecil
6 — Tedip
7 — Teemmül
8 — Teenni
9 — Teessüf
10 — Teessür
11 — Teessüs
12 — Tehir
13 — Tekit
14 — Telif
15 — Temin
16 — Tesir

Listelerde çıkan kelimelerden manaları birden fazla olanların her manası için ayrı karşılıklar ileri sürülebilir.

Karşılık gönderen zatların gönderdikleri karşılıklardan duyulmuş, işitilmiş olmıyanları hangi kaynaklardan aldıklarını göstermeleri.

Ancak bunu yaparken ilim ve fennin yürüyüşünü güçlüğe veya ağırlığa düşürecek hareketlerden de çekinmelidir. Dilimizde hiç bir lisanın malı olmıyan ve üzerlerinde ilim ve fennin beynelmilel damgasını taşıyan nice kelimeler vardır ki bunları her ileri millet gibi biz de âlim Türk milletilerine başkaları konulması çok güç olan o kabil kıymetlerdir ki dil hazinemizi bunların verdiği zenginlikten mahrum etmeğe kimse kail olmaz sanırım. Ancak, derhal ilâve edeyim ki Türk dili ve Türk kelimesi bir maksadı tam ifade ettiği gün bunun uğruna her şeyi feda edebiliriz.

(Devamı 5 inci sahifede)

Kontenjan sistemi yerine yeni bir şekil konacak

Bu yeni sistem haricî ticarette örnek bir usul olacaktır

Devletlerle temas ve anlaşmalar yapılıyor

İktısat Vekili Celâl Beyin yeni bir resmi

Aldığımız malûmata göre, memleketimizde kontenjan sisteminin terki tahakkuk etmektedir.

Evvelâ İspanya ve sonra da Amerika ile yapılan iktısadî anlaşmalar az zaman zarfında müfit neticeler vermiştir. Diğer devletlerle de bu ve daha başka şerait altında anlaşmalar yapılacaktır. Bu hususta devletlerin bir kısmile temaslar yapıldığı gibi, bir kısmile de temasa başlanacaktır. Bu devletlerle mütekabil fedakârlıklar yaparak yekdiğerinin malûm tercih etme esasları üzerinde anlaşma şekilleri bulunacaktır.

Bu suretle kontenjan kaldırılacak, fakat dahilî sanayiin himayesi için yeni esaslar konacaktır. İktısat Vekâleti yeni şekilde sanayiimizin zarar görmemesine dikkat etmektedir.

Bu meyanda takas esasında zamanla kaldırılacağı söylenmektedir.

Yunan gazeteleri Ankaradan aldıkları telgraflara atfen, bu haberi teyit etmekte ve Türkiyenin haricî ticaretinde tutmuş olduğu yeni şeklin dünya ticaretinde bir dönüm yapacak mahiyette olduğunu yazmaktadırlar.

M. Auguste Kral

Eski Avusturya sefirinin bir konferansı

VİYANA 28 A.A. — Avusturyanın eski Ankara sefiri M. Auguste Kral Sanayi Birliğinin bir toplantısında yeni Türkiye hakkında konferans vermiştir.

M. A. Kral

Konferansta Türkiye sefiri Hamdi Bey, Türk sefaret erkânı, Viyanadaki Türkler, sefaretler mensupları, hükûmet erkânı ve Viyana'nın yüksek aileleri hazır bulunmuştur.

M. Kral, Türkiye Cümhuriyetinin harp sonu devresine ait tarih ve yeni Türkiyenin banisi Gazi Mustafa Kemal Hazretlerinin ıslahat eserleri hakkında çok alâka uyandıran izahat vermiştir.

M. Kral, Avusturya halkını Türkiye ile olan münasebatı inkişaf ettirmeğe davet eylemiştir.

M. Kral'ın nutku hararetli alkışlarla karşılanmıştır.

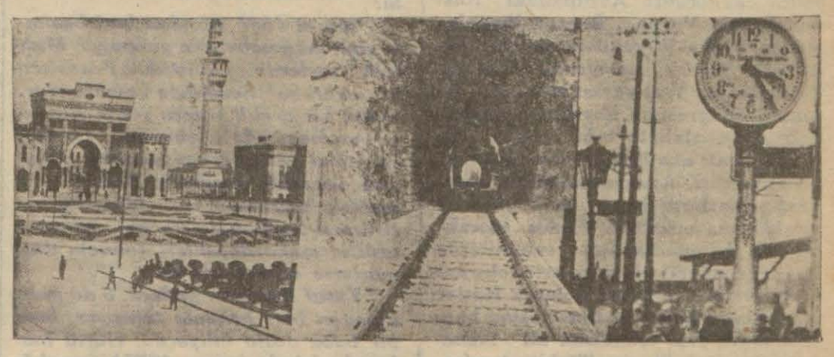

Şirketlerde toplanmalar!

Karaköy-Beyazıt yeraltı şimendiferi yapılamıyor!

Dün de bir çok şirketlerde toplantı oldu..

Ticaret kanunu mucibince dün de muhtelif anonim şirketlerin hissedarlar heyeti umumiyeleri senelik toplanmalarını yapmışlardır.

Rıhtım Şirketi

İstanbul Rıhtım Şirketi heyeti umumiyesi dün Osmanlı Bankası binasında toplanmıştır. İçtimada şirket nezdindeki Nafia Komiseri Nazım ve Borsa Komiserliği namına mürakabe heyetinden Hasan Beyler hazır bulunmuşlardır. Senelik rapor okunarak müzakere ve kabul edilmiştir. Rapora göre, Rıhtım Şirketi, 1932 senesinde 1.073.342 frank ve 67 santim zarar etmiştir. Evvelki senelere ait zararla birlikte açık yekûnu 2.613.062 frank, 66 santime baliğ olmuştur. Raporda, zararın sebebi, şirketçe tatbik edilmekte olan ücurat tarifelerinin kifayetsizliği olarak gösterilmekte ve bundan başka 1932 senesinde tatbik edilen kontenjan usulü dolayısile limanımızdaki umumî hareketin azalmış ve bunun neticesi olarak şirket varidatının da azalmış bulunduğu ilâve edilmektedir.

Raporda, şirketin vaziyetini tanzim ve zararını telâfi için tarifelerin tezyidi ve yeni bir itilâfname akti için 932 nisanında Nafia Vekâleti nezdinde teşebbüsat yapılmış olduğu ve şimdiye kadar filî bir netice almamadığı da bildiriliyordu. Heyeti umumiye, bu teşebbüsata devam edilmesi temennisinde bulunmuştur.

Bomonti

Bomonti Şirketi heyeti umumiyesi de dün Agopyan hanında toplanmıştır. Şirket 932 senesi zarfında kâr etmiştir. Heyeti umumiye, hissedarlara yüzde 5 temettü tevziine karar vermiş, ve ihtiyat akçesi de ayırmıştır.

Dühan Şirketi

Hâli tasfiyede bulunan Dühan Şirketi heyeti umumiyesi, dün Asikurasyoni Jenerali hanında toplanmış ve bilânçoyu tetkik ve tasvip etmiştir. Şirketin tasfiyesine devam edilecektir.

Tünel

Tünel Şirketi hissedarlar heyeti umumiyesi dün Metro hanında toplanmıştır. Toplantıya Halit Ziya Bey riyaset etmiştir. Şirketin murahhas azası M. Veyl toplantıda bulunmak üzere evvelki gün İstanbula gelmişti.

Heyeti umumiye, idare heyeti raporunu ve hesabatı tasvip etmiştir.

Tünel Şirketi 1932 senesi işletme hesapları 7710.15 zarar ile kapanmıştır. Yalnız şirkete ait binaların geliri de hesap edilince, neticede hesap-

(Lûtfen sahifeyi çeviriniz)

Tarihî tefrika: 137

93 felâketleri ve Ignatief

Osmanlı hükûmetinden ağır bir harp tazminatı alınacaktı

İgnatief, hatıratında, Gortchakof'un altı ay Bükreşte kaldığı halde yoluna koyamadığı Besarabya işini şöyle geçerken halletmek mümkün olamıyacağını, fazla olarak harp sonunda İngiltere ve Avusturya - Macaristanın Romenleri Rusyaya karşı doldurmuş olacağını söyliyerek, bu kararı yersiz göstermektedir.

Kışlık sarayda, İgnatief,'in hazırladığı muahede projesinin münakaşası ortaya bir çok meseleler attı. Bu meselelerin çoğunda ceneralle Gortchakof arasında uzlaşamamazlıkla kendini gösteriyordu. Ignatief, Türkiyenin maddî bir teminat olarak hemen Şumnu kalesini de Ruslara bırakmasını, Sırbistana tam istiklâl verilmesini, Romanya ile —Ruslara Romanya topraklarından her zaman geçmek hakkı veren— bir ittifak yapılmasını istiyordu. Harp tazminatı yerine de İzmir, Selânik gibi mühim limanların gümrük varidatı karşılık tutularak Türkiye ile Mısır hükûmetinin teminatı altında bir istikraz yaptırmak fikrinde idi.

Gortchakof, Romanya ve Sırbistanın tam istiklâli, Bulgaristanın en geniş hudutlar dahilinde bir prenslik olması, Bosna-Herseğin Avusturya-Macaristan nüfuzuna verilmesi, Türkiyeden 300 milyon altın ruble tazminat alınması, Karadağın ve Yunanistanın hudutları genişletilmesi fikrini ileriye sürüyordu. Başvekil en çok Avusturya-Macaristanla yapılmış olan muahedelere riayet esasını müdafaa ediyordu. Bunda Rusya ile Avusturyayı uzlaştırma işini bütün şark siyasetine mihver yapmış olan Bismark'ın tesiri vardı.

Kışlık saraydaki müzakereler, iki diplomatın fikirlerinin ortasını bulmuştu: İgnatief projesi madde madde okundu. Karadağ hudutlarının genişlemesi, Sırbistana tam istiklâl ve epeyce arazi verilmesi, Bulgaristan prensliğinin Tunadan Meriçe ve Adalar denizine, Karadenizden Ohri gölüne kadar geniş hudutlar içinde kurulması, Bosna-Hersekte İstanbul konferansının kararlaştırdığı ıslahatın icrası, Romanyaya Dobruca arazisinin —Besarabya'ya karşılık olarak— terki esalarında birleşildi. Bosna-Hersek ve Bulgaristanda tahsil edilmemiş vergilerin affı, Bosna-Hersekte 1880 senesi başına kadar alınacak vergilerin muhacirlere ve mahalli ihtiyaçlara tahsisi, ondan sonrası için Bulgaristanın vereceği maktu vergi ile Bosna-Hersek vergi hisselerinin Osmanlı bankasına Türkiye hesabına verilmesi, bunların, mikdar ve nisbetleri şartları projeye girdi.

Bugaristan prensliğinin teşkili için bir Bulgar millet meclisinin toplanarak Ana kanunu kurması ve bir prens seçmesi lâzımdı.

Rusya orduları prensin intihabından bir sene sonra, Bulgaristanda tam asayış ve intizam teessüs etmek ve Bulgar ordusu vücude getirilmiş olmak şartile, Bulgaristandan ayrılacaktı. Türkiyede kalan topraklardaki Rus askerleri, muahedenin teatisinden üç ay sonra çekilecekti. Avrupadaki Rus ordularının Varna, Burgaz limanlarından başka Büyükdereden de vapurlarla nakli isteniyordu. Tsalya, Makedonya, Trakya kıt'aları da İstanbul kongresinin koyduğu esaslar dairesinde ıslahata tabi olacak, Girit nizamatı ahalinin isteğine göre genişletilecekti. Aynaroz manastırlarındaki papasların himayesi, Türkiyede ve bilhassa mukaddes Kudüs topraklarında bulunacak Rus ruhanilerile hayrat cemiyetlerinin ve ortodoks müesseselerinin, ziyarete gelecek Ruslar gibi, Rusya sefirinin himayesine bağlanmaları, Rus tebaasına ait tazminat işlerinin halli de Türkiye tarafından taahhüt edilecekti.

Boğazlar kapalı kalacak, yalnız Rusya senede on büyük harp gemisi geçirmek hakkına sahip olacaktı. Sefirin emrinde boğazda ayrıca küçük harp gemileri bulunabilecekti.

Türkiye şu paraları tazmin edecekti:

a) Harp masraflarına karşı 900 milyon,

b) Rus sahillerinde Türk donanmasının yaptığı tahribata ve abluka yüzünden ticaret ve sanayiin gördüğü zaralara karşı 400 milyon,

c) Türk ordularının Kafkasyadaki tahriplerine karşı 100 milyon,

d) Türkiyedeki Rus tebaasının ve müesseselerinin harp yüzünden uğradıkları zararla karşı 10 milyon altın ruble.

1410 milyon ruble tutan bu parayı Türkiyenin ödeyemiyeceği göz önüne alınarak, bundan 310 milyon rublesi Türkiyenin borcu olarak bırakılacak, 1100 milyon rubleye mukabil, Dobruca arazisi, Kafkasya hududunda Ardahan, Kars, Batum, Kağızman mıntakaları, Türkiye donanmasından altı zırhlı Rusyaya bırakılacak, Rusya Dobrucayı Romanyaya vererek karşılığında Besarabyayı alacaktı.

Kalan 310 milyon rubleden 10 milyonu zarara uğramış Ruslara verilecek, 300 milyonuna karşı 40 milyonluk bonolar verilecekti. Bu bonoların beşte dördü Türkiye, beşte biri Mısır tarafından 30 sene içinde ödenecek, % 7 faiz ve % 1 komisyon hesap edilerek her sene 3.200.000 lira verilecekti.

Bunlardan başka İgnatief projesinde parçalanmış ve kuvvetsiz kalmış olan Türkiye ile gizli bir ittifak yapılması da vardı. Ceneral, Rus orduları İstanbul üzerine yürüyünce, Osmanlı payitahtında ihtilâller zuhurunu muhtemel görüyor, Abdülhamidin korkup Bursaya çekilmesi halinde Sultan Muradın, yahut —Abdülâzizin büyük oğlu— Yusuf İzzettinin tahta geçirilmesini de hesaplıyordu (1). Bunun için dehşet içinde kalacak olan padişaha kendisini muhafaza etmek, Avrupada bir harp olursa boğazlar Karadenizde sahili olmıyan devletlere karşı kapanmak, sulh halinde açık bulunmak ve boğazlara taaruz olunursa Rusya tarafından müdafaa olunmak esaslarile bir ittifak kabul ettirebileceğini umuyordu.

Bütün bu esaslar kararlaştıktan sonra, İgnatief Petersburgdan yola çıktı. 14 sene beslediği umutlar nihayet hep tahakkuk etmişti. Artık Kırım muharebesinin acısı çıkmış, Paris muahedesi yırtılmış, Sultan Çarın ayaklarına düşmüştü. Bütün bu işleri ha[illegible]

(Devamı var)

(1) Ignatief, hatıralarında pek garip olarak, yalnız bu iki ihtimalden bahsetmekte, resmen veliaht olan Reşat Efendiden (Beşinci Mehmet), Yusuf Izzettinden daha yaşlı olan diğer Abdülmecit oğullarından hiç bahsetmemektedir.

Bunun daha garibi Ignatief'in sefirliği zamanında Beşinci Murat ile ve Yusuf Izzettinle münasebetlerinden bahsetmesidir. Bu hususta diyor ki:

"Murat 1867 yılından beri benimle gizli münasebetlere girişmişti. Muhtelif yerlerde görüştük. Fransızca bir mektubu nezdimde mahfuzdur. Hattâ bir aralık Odesa yolile Rusyaya kaçmayı bile düşünmüş, Çardan iyi kabul görüp görmiyeceğini anlamak istemişti. İngilizler Abdülâzizin tahttan indirilmesi ve Muradın geçirilmesi ile Rusya sefirinin sarayda tesirini mahvedecekleri zannına düşmüşlerse aldanmışlardır.

"Yusuf Izzettine gelince, o da gençliğinden beri benimle tanışıyor, beni bir baba dostu biliyordu. Hattâ muharebe içinde (nisan 1877) yazdığı bir mektupta Allahtan sonra en büyük yardımcı olarak Çarı anıyor, kendisinin tahta çıkarılmasını istiyorda."

Eğer Ignatief'in bu yazdıkları doğru ise, Osmanlı hanedanının bu iki uzvunun daha o zamandan delirmiş mahlûklar olduğuna hükmetmek lâzım gelir.

lar, 3586.82 lira kâr ile kapanmış oluyor. Fakat işletme hesapları zarar ile kapandığından şirket bu sene hissedarlarına kâr dağıtmıyacaktır.

Şirketin 1932 senesi hasılatı geçen senelere nispetle düşkündür. Şirket 1931 senesinde 7.929.344 yolcu taşıdığı halde 1932 senesinde 7.156.426 yolcu taşımıştır. Yolcu adedi güne taksim edilirse 1931 de her gün için 21.724, 1932 de de 19.553 yolcu düşer.

1931 senesinde Tünel arabaları 70.732 hareket yaptığı halde 1932 de 70.208 hareket yapmıştır.

Yolcu adedi trenlere taksim edilecek olursa her tren 1931 de 112, 1932 de 100 yolcu taşımış oluyor.

Şirket idare heyetinde müddeti biten azalar yeniden idare heyeti azalığına seçilmişlerdir.

Dün ayni zamanda Metropoliten Şirketi heyeti umumiyesi de toplanmıştır. Bu şirket İstanbulun nüfusu arttığı takdirde Beyazıt ile Karaköy arasında da bir yeraltı şimendiferi yapılmak üzere kurulmuştur. Fakat, bu yeraltı şimendiferi yapılmadığı için bu şirket te çalışmıyor. Bu sebeple dünkü toplantı kanunen yapılması lâzımgelen bir formaliteden ibaret kalmıştır.

Diğer heyeti umumiyeler

Balya - Karaaydın, Fethiye madenleri Şirketleri heyeti umumiyeleri, ekseriyet olmadığından dün toplanamamışlardır.

Ermis, Lica Palamut ve İktısadî - sınaî tesisat işletme şirketleri heyeti umumiyeleri de dün toplanmışlar ve bilânçolarını tetkik etmişlerdir.

Eski Reji

Tasfiye halinde bulunan eski Reji Şirketi heyeti umumiyesi de dün toplanmış, şirektin tasfiyesi hakkında likidatörler tarafından hazırlanan rapor kabul edilmiştir.

Askerlik dersleri

ANKARA, 28 (Telefonla) — Askerlik dersleri muallimlerine verilecek ücretler hakkındaki kanun lâyihasını Maarif Encümeni müzakere ve kabul etmiştir.

100 kilo kaçak esrar yakalandı

Dün gece Gümrük Muhafaza Başmüdürlüğü memurları büyük bir esrar kaçakçılığı meydana çıkarmıştır.

Ortaköy civarında yakalanan bu kaçakçılıkta 100 kilodan fazla esrar ele geçirilmiştir. Bir miktar da kaçak tütün bulunmuştur. Muhafaza memurları dün gece bu işin üzerinde çalışmışlardır. Bu kaçakçılıktan bir çok esrar kaçakçılarının ele geçeceği anlaşılmaktadır.

HARİCİ HABERLER

Rejim artk değişmez

Yunan başvekilinin yeni hâdiseler hakkında yeni beyanatı

ATİNA, 28 A.A. — Atina Ajansı bildiriyor: Başvekil M. Çaldaris ecnebi gazete muhabirlerini kabul ederek hükûmetinin programını uzun uzadıya anlatmıştır. I. Çaldaris, bazı askerî mahafilin siyasete karışması üzerine ortaya çıkan rejimin tasfiye edilmesi olmasındaki hususî ehemmiyeti kaydederek demiştir ki:

"— Bu vaziyet şimdiye kadar ancak siyasî bazı mahafilin göz yumması yüzünden sürebilmişti. Bu mahafil çok az miktarda bir takım zabitlerin gururunu okşayarak nihayete kadar iktidarda kalacaklarını zannediyorlardı. Yollarını şaşırmış olan bu zabitlerin faaliyeti son defa olarak ceneral Plâstirasın milletin arzusunu kuvvetle mâni olmak gibi mânaız ve caniyane teşebbüsünde görülmüştür. Halkın ve ordunun azimli vaziyeti karışıklık ve keyfî idaret zamanlarının artık geçmiş olduğunu ispat etmiştir. Asker cemiyetleri ve bu neviden diğer teşekküller artık uzakta kalmış karışıklık devrinin silik bir hatırası olacaklardır.

Harici borçlar millî hükûnetin yine başlıca düşüncelerinden biri olacaktır. Kendilerine faydalı olabilecek bütün unsurları hâmillerin önüne koymağa hazır mahallinde yapılacak bir tetkikin kanaat vereceğini ve Yunanistanın iktısat şartlarını, nüfusunu beslemek için ithalât ihtiyaçlarını ve halkının çok düşük geçim seviyesini meydana çıkaracağını zannediyorum.

Hem alacaklıları memnun edecek hem de Yunan mallarının istifadeli bir şekilde sürümünü temin edecek umumî çareleri elbirliği ile aramak belki de mümkün olacaktır.

Haricî siyasete gelince: Bütün devletlerle ve bilhassa komşularımızla siyaset ve iktısat sahalarında itimatlı ve samimî sıkı münasebetlerin inkişafı hükûmetimin haricî siyasetinde klâvuz olacaktır. Sulhun muhafazası ve beynelmilel birlik çalışma fikri bu siyasetin başlıca gayeleri olacaktır. Bu prensipler Yunan milletin şuurlu azmını o derece aksettiriyor ki, son seneler içinde Yunanistanda iktidare gelen hükûmetlerin hiç birisi bunlardan ayrılmağı düşünmemiştir. Ayni haricî siyasetin mevcudiyeti inkâr edilmez bir vakıadır.

Karşılıklı boykotaj

Almanyada Yahudi mağazalarına resmen boykotaj yapılacak

BERLİN, 28 A.A. — Nasyonal sosyalistlerin matbuat idaresine göre Nasyonal Sosyalist fırkası, bugün Yahudilerin, Almanları Yahudileri tazyik etmek ve onlara karşı boykotaj yapmış olmakla itham ederek yapmakta oldukları beynelmilel propagandaya karşı müdafaa mahiyetinde bir tedbir [illegible] Yahudilar tertip etmeğe memur komiteler ihdası için halk arasında bir hareket husule getirmek maksadile bir takım emirler verecektir.

Ayni zamanda Almanyadaki Hukuk ve Tıp fakültelerine Alman halkı arasındaki Yahudilerin miktarı ile mütenasip Yahudi talebe alınması da istenecektir.

Salâhiyettar bir membadan bildirildiğine göre bu müdafaa mücadelesi, kanun dairesinde yapılacaktır.

Binaenaleyh, kabine bu hareketi serbest bırakacak ve ecnebî hükûmetler Almanyada yapılmakta olduğu iddia olunan tazyikler aleyhindeki propagandalara karşı nasıl ire karışmaz bir vaziyet alıyorsa öyle bir vaziyet alacaktır.

Nümayişler

NEVYORK 28 A.A. — Dün akşam Yahudilerin Madison Square Garden'de Alman Yahudilerin maruz kalmakta oldukları tazyikleri protesto etmek için yapmış oldukları büyük bir içtimada binlerce polis, inzıbatı temin ediyordu.

İçtimaa girmek için bilet isteyenler o kadar çok olmuştur ki, nihayet açık havada iki toplantı daha yapılmasına mecburiyet hâsıl olmuştur.

Amerikanın vaziyeti

VAŞİNGTON, 28 A.A. — Yahudilerin Almanyada görmekte oldukları tazyikleri, Amerika hükûmetinin karşısına büyük bir müşkil çıkarmıştır.

Bunun da sebebi, Yahudi mahafilin nüfuzu M.Roozveltin Yahudi cemaatine mensup zevata vermiş olduğu mühim mevkiler ve Almanyanın dahilî işlerine karışmamak kaygusudur.

Bulgaristanda da nümayiş yapacaklardı

SOFYA, 28 A.A. — Almanyadaki hâdiseleri protesto etmek üzere Yahudilerin yapmış oldukları bir toplantıda vatanperverler teşekküllerinden birine mensup bir grup, salona girmiş ve orada bulunanları dışarı çıkarmağa mecbur etmişlerdir. Bu, grup müteakiben sinagoka gitmiş sinagoku taşa tutmuş ve camlarını kırmıştır.

Bu sabah Sofya sokaklarında Bulgar milliyetcileri bir takım yaftalar yapıştırmışlardır. Bu yaftalarda hükûmetten hudutların Alman Yahudilerine kapatılması istenilmektedir. Bulgar Yahudileri aleyhine tahrik edilmektedir.

Ya Filistindekiler?

KUDUS 28 A.A. — Filistin Yahudileri, Almanyadaki Yahudi aleyhtarlığını protesto etmek için ve [illegible] Alman eşyasına detti boykotaja girişmişlerdir.

Lehistanda da...

VARŞOVA, 28 A.A. — Lehistanlı Yahudiler, bir gok salonlarda protesto nümayişleri yapmışlardır. Çünkü açık havada nümayişler yapılması polis tarafından yasak edilmiştir.

Alman sefarethanesi ile konsoloshanesi, polis memurları tarafından muhafaza altına alınmıştır.

Nowosci tiyatrosunda bulunan Alman mallarına boykotaz yapılmasma dair bir takrir kabul etmişlerdir.

Ölmüş olan Yahudilerin istirahatı ruhu için sinagoklarda dûalar edilmiştir.

Japon mandasındaki Alman müstemlekeleri

NEVYORK, 28. A. A. — Amerikalılar ve bilhassa Amerikan bahriye mahafili, Japon mandası altında bulunan adalar meselesi ile ciddî surette meşgul olmaktadır. Çünkü bu adalar, Amerika ile bir ihtilâf çıktığı takdirde Japonyaya bahri üsler temin edecek vaziyette bulunmaktadır.

Komünistleri her yerden çıkarıyorlar

BERLİN, 28. A. A. — Volff ajansından :

Prusya dahiliye nezaretine memur Alman hükûmeti komiseri komünist fırkası mümessillerine, vatana hiyanet suçu ile zan altında olduklarından belediye ve nahiye meclisleri toplantılarına iştirak edemiyeceklerini bildirmiştir.

BERLİN, 28. A. A. — Volff ajansından :

Prusyadaki sosyalist gazetelerinin intişarı hakkındaki yasak kararının meriyet müddeti yeni bir karar alınıncıya kadar uzatılmıştır.

Tevkif edilen İngiliz mühendisleri

MOSKOVA, 28. A. A. — Tahribat meselesiyle alâkadar olmak üzre tevkif edilmiş olan İngiliz ve Rus mühendislerinin tahliyesi için Metropolitan Wickers şirketi Moskovadaki mümessiline para kefaletinde bulunmasını bildirmiştir. Mezkûr şirket bunun mühendislere karşı yapılmakta olan adli takibatın tasvibi mahiyetinde telâkki edilmemesini ehemmiyetle kaydetmetkedir.

İzvestia gazetesi kimsenin istemediği bu tasvibin Sovyet mahkemesinin ne işine yarayacağını sormaktadır. Mezkûr gazete, İngiliz şirketinin yalnız maznunlardan bir kaçının değil, fakat hepsinin tahliyesini ısrarla istediğine de işaret ederek karşılarında müstakil bir devlet bulunduğunu ihbar etmektedir.

Iktısat Konferansı

M. Roosvelt sü'atle toplanmasını isteyor

VAŞİNGTON, 28 A.A. — M. Roosevelt, dün Fransız sefiri ile görüşmüştür.

Fransız sefirinin Amerika Reisicümhuruna hükûmetinin dünya iktısat konferansının mümkün olduğu kadar yakın bir zamanda toplanmasını görmek arzusunda bulunduğunu söylediği zannedilmektedir.

Japonya kararını resmen bildirdi

CENEVRE, 28 A. A. — Japon hükûmeti tarafından Milletler Cemiyeti umumî kâtipliğine gönderilen bir telgrafta Japonya ile Cemiyet arasında uzak şarkta sulhun beka ve devamını temin edecek en iyi çare ve vasıtaların seçilmesi hususunda çıkan derin noktai nazar ihtilâfları dolayısile Japon hükûmetinin, bu şerait altında Cemiyetle teşriki mesaiye devam etmek imkânının kalmamış olduğunu görerek, bu telgrafı ile Cemiyet misakının derpiş etmekte olduğu evvelden bildirmek maddesine uygun olarak Cemiyetten çekilmek tasavvurunda olduğunu haber vermekte olduğunu bildirmiştir.

Umumî kâtip, bu telgrafı almış olduğunu Japon Hariciye nezaretine bildirmiş ve hemen telgrafnameile cevabını Cemiyet azalarına tebliğ etmiştir.

Mac Donald'ı öldürecek miydi?

ROMA, 28. A. A. — Romada M. Mac Donaldın ziyâreti esnasında suikast yapmak niyetinde bulunan müsellâh bir şahsin tevkif edilmiş olduğuna dair bir şayiâ deverân etmiştir. Tevkif edilen bu şahis M. Mac Donaldın tayyaresinin geldiği anda Ostie'ye gitmek isteyen ve üzerinde tabanca bulunan Poggi isminde birisidir, ve Venedik meydanında tevkif edilmiştir.

Salâhiyettar mahafil, bu adamın bir deli olup katiyen siyasî bir suikast icrası niyetinde bulunmamış olduğunu beyan [illegible]

Hindistanın idaresi

LONDRA, 28 A.A. — Avam Kamarasında Hindistan meselesine ait müzakereler yapıldığı sırada amele mebuslardan M. Attle, Beyaz kitap'ın girişilmiş olan teahhütleri tatmin etmemekte olduğunu söylemiştir.

Mumaileyh, Hindistani bir dominyon haline getirmek düşüncesinin halı hazırda artık ortadan kalkmış ve tedrici surette self gouvernement'a doğru gidilmek fikrinin de keza bırakılmış olduğunu ayrıca ilâve eylemiştir.

M. Attlee, bundan başka siyasî mahpusların serbest bırakılmasını istemiştir.

Bazı muhafazakârlar, Hindistana mes'ul bir merkezi hükûmet bahşetmeğe muhaliftirler.

M. Mellon aleyhinde bir itham

VASHINGTON, 28. A. A. — Ayandan M. Vhooler Ayan meclisine, ecnebi seyrisefain şirketlerinin ve M. Mellonun hususî menfaatları bulunan bir tahsil etmemiş olduklarından dolayi Mellon ile diğer memurlar hakkında takibat icrasını teklif etmiştir.

Akdenizde Fransa

PARİS, 28. A. A. — Mebusan meclisi, bahriye bütçesini bu sabah kabul etmiştir. Bu bütçenin müzakeresi dolayisile söz alan muhtelif mebuslar denizlerde bilhassa Akdenizde selâmetin temini gerek olduğunu . ısrarla ileri sürmüşlerdir.

Yunan meclisi

ATİNA, 28. A. A. — Yeni mebusan meclisinde hükûmet koalisyonunun 138 mebusu vardır. Bunların 120 isi halkçıdır.

Muhalefet koalisyonu 109 dur, 91,i liberaldir.

Portekiz müstemlekeleri meselesi

LİSBONNE, 28. A. A. — Gazetelere verilen yarı resmi bir tebliğe göre, İngiltere hükûmeti Lisbonne'deki sefiri vasıtasiyla, Roma mükâlemeleri ve hususiyle Portekiz müstemlekel hakkında ecnebî memleketlerde çıkan haberlerin asılsız olduğunu Portekiz hükûmetine bildirmiştir.

Bulgaristanın malî vaziyeti

CENEVRE, 28. A. A. — Milletler cemiyeti mali komitesi bir heyet teşkil etmiştir. Bu heyet Bulgaristanın mali vaziyeti hakkında tahkikât yapmak üzere 6 nisanda Sofyaya vasıl olacaktır.

SON DAKİKA

Afyon inhisarı

Lâyiha bugünlerde Meclise verilecek

ANKARA, 28 (Telefonla) — Afyon yetiştiriciler satış birliği kanununun birinci muvakkat maddesinin üçüncü fıkrasile afyon tacirlerini ellerinde bulunan afyonlarını bir nisan tarihine kadar ihraç etmeğe ve ihracın beyannameye uygun olduğunu Birlik İdare Meclisine tastik ettirmeğe mecbur tutulmuşlardır.

Bir nisanın yaklaşmış olmasına ve henüz tacirlerin ellerinde bulunan afyon stoklarının ihraç edilmemiş bulunmasına binaen tacirlerimizin mutazarrır olmamalarını teminen bu tarihin eylûle kadar uzatılması hakkında İsparta meb'usu Kemal Turan Bey ve arkadaşları bir kanun teklifi meclise tevdi etmişlerdir.

İktısat Encümeni bu teklifi müzakere ve müddeti bir haziran olarak tespit ederek kabul etmiştir.

İktısat Vekili Mahmut Celâl Beyin encümene verdiği izahata göre Afyon Birliği yerine bir Afyon inhisar idaresi tesisi maksadile yeni bir lâyiha hazırlanmakta olup bugünlerde meclise taktim edilecektir.

Yeni lâyiha ile meşru afyon ticaretimiz için yeni hükümler düşünülmüştür.

Kanun teklifi ve encümenin mazbatası ruznameye alınmıştır.

Gazi ile Yunan reisicümhurunun telgrafları

ANKARA, 28 A.A. — Yunan milli bayramı münasebetiyle Reisicümhur Hazretlerile Yunan Reisicümhuru arasında şu telgraflar teati edilmiştir:

Yunan Millî Bayramı münasebetile, zatıdevletlerine, en dostane tebriklerimle birlikte dost asil Yunan milleti refahı ve onun muhterem Reisinin şahsî saadeti için olan temenniyatımı iblâğ ederim.

Gazi M. Kemal

Tebriklerinizden pek ziyade müteheccis olarak, hararetli teşekkürlerimi ve dost asil Türk milletinin refahı ve onun şanlı Reisinin şahsî saadeti hakkındaki temenniyatımı kabul buyurmanızı zatıdevletlerinden rica ederim.

Alexandre Zaimis

Kaymakamlar arasında

ANKARA, 28 (Telefonla) — Silvan Kaymakamı Hâşim Beyin Kızıltepe, Foça Kaymakamı Gaffur Beyin Tire, Havran Kaymakamı Mustafa Beyin Çal Kaymakamlıklarına tayinleri âli tastika iktiran etmiştir.

Zirai kurslar

ANKARA, 28 (Telefonla) — İlkmektep muallimlerine tatil zamanlarında zirai kurslar açılarak ziraatçi olan halkımızın bu baptaki bilgilerini ilm ve fenni şekilde inkişaf ettirmeğe matuf olan Kırşehir meb'usu Serdar Beyin kanun teklifi Maarif Encümeninde müzakere edilmiştir.

Encümen, teklifi esas itibarile kıymetli görmüşse de bu mesele hakkında Marif ve Ziraat Vekâletlerince bir komisyon marifetile derin tetkikat yapılmakta olduğundan ve bu tetkikat neticesinde hükûmetin meclise bir lâyiha teklif etmesi muhakkak addedildiğinden lâyihanın meclise gönderilmesine intizaran teklif reddedilmiştir.

İktısat ve Maarif vekillerinin cevapları

ANKARA, 28 (Telefonla) — İktısat ve Maarif Vekilleri Millet Meclisinin perşembe toplantısında Manisa meb'usu Refik Şevket Beyin Tokatlıyandaki dayak hâdisesi ve İstanbul Ticaret mektebi talebesinin ıslahat raporu meselesine dair sual takrirlerine cevap vereceklerdir.

Kontenjan harici

ANKARA, 28 (Telefonla) — Büyük sınaî kuruluş (tesisat) tarafından getirilmekte olan tesisat malzeme ve makinelerile yedek ve yenileme parçalarının kontenjan harici memleketegirmesi İcra Vekilleri Heyetince karar altına alınmıştır.

Küçük sanatlar talimatnamesi hazırlanıyor

ANKARA, 28 (Telefonla) — Türk tebeasına tahsis edilen küçük sanatlar kanununun tatbikatı için bir talimatname hazırlamak üzere teşekkül edecek olan komisyon önümüzdeki hafta içtimalarına başlıyacaktır.

Alâkadar vekâletler komisyona azalarını seçmişlerdir.

Yeni kazanç lâyihası

ANKARA, 28 (Telefonla) — Bütçe Encümeni Fırka grupunda kararlaşan esaslar dairesinde yeni kazanç kanunu lâyihası üzerinde lâzımgelen tadilleri yaparak lâyihayı nisan ortalarında heyeti umumiyeye tevdi edecektir.

Japonya büyük elçisi hasta

ANKARA, 28 A.A. — Reisicümhur Hazretleri Başyaverleri vasıtasile Ankara sıhhat yurdunda hasta bulunan Japonya Büyük elçisinin sıhhatını sordurmuşlardır.

Başvekil İsmet Paşa Hazretleri de bizzat sıhhat yurduna giderek büyük elçiyi ziyaret ve afiyet temenni etmiştir.

Ekonomi

İhtilâf halledilemedi

Rıhtım şirketi yüzde beşten fazla tenzilât yapmağa razı olmuyor

Dün halı ihracat tacirleri ve transitciler Ticaret Odasında Odanın daveti üzerine bir içtima yaptılar. Bu içtimaa sebep Rıhtım şirketile halı tacirleri arasında sürüp giden ihtilâftı. İçtimaa başlanırken bu sürüncemede kalan işin artık halledileceği zannediliyordu. Oda daha evvel Rıhtım şirketile temas etmiş ve şirketin noktai nazarını tesbit etmişti. Şirket geçen sene antrepo ücretinde yüzde 15 miktarında tenzilât yaptığını, buhran dolayısile bugün için daha fazla tenzilât yapmak imkânı olmamakla beraber, bugün alınmakta olan 75 kuruş ücretten ancak yüzde 5 nisbetinde tenzilât yapabileceğini öne sürüyordu.

Rıhtım şirketinin bu teklifi tüccar tarafından umumî bir itirazla karşılanmıştır. Halı tacirleri hiç değilse bugünkü tarife üzerinden yüzde 50 tenzilât yapılmasını isteyorlardı.

Bu şerait altında anlaşılamıyacağı meydana çıkınca, ihtilâf, kim bilir ne zamana kadar, kendi haline terkedildi.

Maamafih Ticaret Odası ticaret hayatımızda mühim bir şekil alan bu meseleyi takipte devam etmektedir.

Zahire ve hububat beyannameleri

Zahire ve hububat beyannamelerinin tevhidi ve beyannameler altına yazılan şeraitin yeniden tanzimi için çalışılmaktadır. Evvelce bir kısım beyannameler birleştirilmişti. Şimdi de arpa, çavdar. mısır beyannamelerinin tevlit ve yeniden tanzimine başlanmıştır.

Bulgar-Yunan iktisadî müzakeratı

Gelen malûmata göre, bir müddet evvel başlanan ve sonra akim kalan Bulgar - Yunan iktısadî müzakeratına yeniden başlanacaktır.

Bulgar hükûmetile Yunanistanın Sofya sefiri bu hususta temasa girişmiştir.

Bulgaristanla ticaretimiz

Bulgar istatistiklerine göre, Şubat içinde ihracat memleketimizden Bulgaristana 3,989 bin Leva olmasına mukabil Türkiyeye 2,360 bin Levalık ihracat yapmıştır.

Japonya ile ticaretimiz

Japon istatistiklerine göre, Türkiyenin 930 senesinde Japonyaya ithalâtı 54 milyon, 931 de 374 milyon 932 de 139 milyon Yen kıymetindedir. Bu rakamlar bizim istatistiklerin verdiği rakamlardan farklı bulunmaktadır.

Et fiatları artıyor

Son günlerde et fiatlerinde bir yükselme görülmektedir. Bir müddet evvel 50 - 60 kuruşa kadar düşmüş olan fiatler 30 - 40 kuruş birden yükselmiştir.

Piyasada buna muhtelif sebepler gösterilmektedir. En mühim sebep kesimlik hayvanların gurbanlık olarak ayrılmaktan olmasıdır. Esasen her sene bu mevsimde et fiatlerinde bir yükseklik görülür. Bir müddet evvel fiatlerin düşük olmasına sebep de fazla balık çıkması idi. Balık pahalılaşmağa başlayınca et fiatleri de yükselmiştir.

Viyanadan pamuk isteniyor

Viyanada bazı firmalar İhracat Ofisine müracaat ederek takas üzerinde Türkiyeden pamuk almak istediklerini bildirmişlerdir. Alınacak pamuk miktarı yedi bin balyadır. Ofis bu müracaatleri pamuk mıntakalarına derhal bildirecektir.

Silolardaki buğdaylar

Ziraat Bankası tarafından muhtelif yerlerden satın alınıp ta Haydarpaşa silolarında ve bankanın muhtelif şube ve depolarında bulunan buğdayların yeni sene mahsulü hakkında kat'i bir istatistik elde edilinciye kadar satılmaması takarrür etmiş ve mesele Ziraat Vekâletinden bankanın merkez ve şubelerine bildirilmiştir.

Kavrulmuş susam

Adanada bazı firmalar Şimali Amerika ile Brezilya ve Marsilyaya kavrulmuş susam ve susam yağı ihraç etmek için tetkikat yapmıya başlamıştır.

BORSA

(İş Bankasından alınan cetveldir)

28 MART 1933

Akşam Fiatları

İstikrazlar		Tahvilât	
İstikrazı dahili	97.—	Elektrik	—
Şark d. yolları	460	Tramvay	—
D. Muvahhide	58,50	Tünel	—
Gümrükler	5,75	Rıhtım	18,15
Saydi mahî	7.—	Anadolu I Kuponsuz	44.—
Bağdat	11.75	" III	43,50
T. askeriye	7,75	messill	52,95
İzmir Belediye İstikrazı	99		

ESHAM

İş. Ba. Nama	10.10	Çimento	24.—
" " Hamiline	10.15	Terkos	35.—
" " Müessis	115.—	Çimento Ar.	11.—
Anadolu Hisse Senedi	24.—	Şark dey.	25.45
Tramvay	52.—	[illegible]	2,15
Reji	0	Şark m. ecza	2.85
Şirket hariye	15,50	Telefon	14.—

ÇEK FIATLARI

Paris	12.03	Prağ	15,93,25
Londra	723	Viyana	4.30
Nüyork	47,30	Madrit	5,60,75
Milano	9,[illegible]	Berlin	1.98,28
[illegible]	3,[illegible]	Varşova	4,21,25
Atina	83,21	Peşte	3,91,75
Cenevre	2,[illegible]	Bükreş	80,09
Sofia	66,57	Belgrat	35,15,75
Amsterdam	1,17.80	Moskova	11,84 1-4

NUKUT (Satış)

	Kuruş		Kuruş
20 f. Fransız	170.—	1 Şilin, Av.	26,—
1 İsterlin	727	1 Pezeta	17,—
1 Dolar	210,—	1 Mark	50,—
20 Liret	218	1 Zeloti	24,—
20 f. Belçika	115	1 Penga	33,—
20 Drahmi	25.50	20 Ley	23,—
20 i. İsviçre	820.—	10 Dinar	55,—
20 Leva	26.—	1 Çernovêç	—
1 Florin	85,—	1 Altın	9,31
21 Kur. Çek	120	1 Mecidiye	34.—
		Banknot	2,[illegible]

Şehir Haberleri

Maarifte

Dil ve gençlik

Dün talebe mümessilleri toplandı

Darülfünun fakülteleri ve yüksek mektepler talebe mümessilleri dün akşam Halkevinde, Halkevi idare heyetinin iştirakile bir toplanma yapmışlardır.

Halkevlerinin bütün hars şubelerinde münevver gençliğe de vazife verilmiştir. Halkevinde çalışacak gençlerin bir listesi yapılmıştır. Dil ve Edebiyat şubesinde yeni öz dil araştırma hususunda gençlere bir çok vazifeler verilmiştir.

Lise mezunları cemiyeti

Nisanın beşinci günü İstanbul erkek lisesi mezunları cemiyeti Maksimde bir tedansan verecektir.

Yunanistana tetkik seyahatı

Yüksek iktısat ve ticaret mektebi talebesinden 25 kişilik bir grup muallimleri Mehmet Ali Beyin refakatinde bir tetkik seyahatı yapmak üzere yarın sabah vapurla Yunanistana gideceklerdir. Talebe Yunanistanda 10 gün kalacak, Selâniği ve bazı adaları da gezeceklerdir.

Ticaret mektebi talebesinden iki ayrı grup da Bayram tatilinden bilistifade İzmire ve Balıkesire gideceklerdir.

Yeni ilk mektep

Tahsisat olmadığı için bu sene yeniden ilk mektep binası yapılmıyacaktır.

Yalnız, Fındıklıda inşaasına başlanmış olan ilk mektep binası bu sene içinde ikmal edilecektir.

Fındıklıda yapılmakta olan mektep binası, şimdiye kadar inşa edilen ilk mektep binalarının en büyüğüdür.

Müteferrik haberler

Âyin

Vefat etmiş olan İtalya Kralı Hz.'nin amcası. Duc des Abruzzes'ni ruhunun istirahati için dün sabah saat 10 da St. Antoine kilisesinde bir ayin yapılmıştır. Merasimde Papalık elçisi Monsenyör Margotti reislik yapmıştır. Kilisede Vali Muhittin B. le 3 üncü Kolordu kumandanı Şükrü Naili Pş. namına bir zabit sefaretler ve konsolosaneler erkânı hazır bulunmuştur. Bir çok zevat ve heyetler tarafından çelenkler gönderilmiştir.

İngiliz düşesi gitti

Hususî tayyaresi ile şehrimize gelmiş olan İngiliz asılzadelerinden Duchesse Bedford, pilotu Allen ile ile birlikte dün sabah Yeşilköyden Konya ve Halep'e gitmiştir.

450 seyyah gelecek

Bugün Orfort vapurile Akdenizden şehrimize 450 seyyah gelecektir. Jeneral Von Steuben vapurile ile 15 nisanda 450, Monte-Rosa vapuru ile de 3 mayıs te 1500 Alman seyyahı gelecektir.

Bakaya vergiler

ANKARA, 28 — Bakaya kalan vergi borçlarından bir kısmının affı ve bir kısmının kolaylıkla ödenebilecek bir şekle konulması hakkında hazırlanan kanun lâyihası yakında meclise verilecektir. Yalnız cumhuriyetin ilânı tarihine kadar olan vergi borçlarının böyle bir muameleye tâbi tutulması muhtemeldir.

Kurbanlıkları Tayyareye verinia

Her sene Kurban bayramında kurban deri ve barsaklarının Tayyare Cemiyeti tarafından toplandığı malûmdur.

Bu sene ise kesilecek kurban bedelinin doğrudan doğruya cemiyete teberrü cihetini tercih edenler çoğalmaktadır.

Geçen sene Çumra kazası halkı deri ve barsak fiatlerinin pek düşük olduğunu nazarı dikkate alarak kesecekleri kurbanları canlı olarak cemiyete teberrü etmişler ve bu suretle dokuz yüz kurban teslim etmişlerdi.

İstanbulda da bir çok zevat kesecekleri kurbanları cemiyet merkezine teslim etmektedirler.

Finlândiya Türklerinden Zinetullah Ahsen Ef. de kurban parası olarak 20 lira göndermiştir.

Kesilecek kurbanın canlı olarak ve yahut bedeli olan takriben on liranın cemiyete teberrü edilmesi şüphesiz daha büyük bir yardım temin etmektedir.

Türkiye seyahati

Gelecek Alman sanayicileri bir ay kalacak

Mayısta memleketimizi ziyaret edecek olan bini mütecaviz sanayi ve ticaret erbabının bu seyahatleri hakkında Almanyada Türk Ticaret Odasından mufassal malûmat gelmiştir.

Gelen malûmata göre, Alman Ticaret ve sanayi erbabı ile Türkiyedekileri temas ettirecek ve tanıttıracak olan bu seyahat bir ay devam edecek ve başlıca Ticaret ve Sanayi merkezleri gezilecektir. Seyahat 1 mayısta Berlinden başlıyacaktır. Kafile 4 Mayısta İstanbula muvasalat edecek ve o gün İstanbul tarafı gezilecektir. 5 Mayısta Beyoğlu tarafı gezilecek ve Ticaret erbabile temaşlar yapılacak, akşamı Ankaraya hususî hareket edilecektir

6 - 7 Mayısta Ankara gezilecek ve 7 mayıs akşamı resmî bir ziyafet verilecektir. Ankaradan 9 mayısta hareket eden seyyahlar Karaköy, İnegöl, Bursa, Uludağ, İznik ve Yalovayı ziyaretle 15 mayısta İstanbula geleceklerdir. Ertesi gün İstanbuldan İzmire hareket edilecek, İzmirde Ticaret ve Sanayi müesseseleri görüldükten sonra Ayaslog, Manisa, Akhisar, Soma, Balıkesir, Bandırma yolile 22 mayısta tekrar İstanbula avdet edilecektir.

23 mayısta bir deniz gezintisi yapılacak, 24 te Eyüp ve civarı, 26 da surlar gezilecek, 27 mayısta Almanyaya hareket edilecektir.

Bu malûmatın gelmesi üzerine, seyahat komitesi tekrar Turing klüpte içtima edecek ve hazırlıkları yapacaktır. Seyyahlara memleketimizde Turing klüpten Şükrü Ali, Ticaret Odasından Hakkı Nezihi ve ihracat ofisinden Akil Beyler refakat edeceklerdir.

Mimar Sinan günü

Cuma günü Mimar Sinanın ölümünün yıldönümüdür. Halkevi cuma günü Sinanın mezarına bir çelenk koyacaktır. Mezarın inşaası henüz ikmal edilmediğinden bu sene ihtifal merasimi yapılmıyacaktır.

Saklı kazançlar

Yüz binlerce liranın vergisi tahsil edilecek

Bir deri tüccarının iki defada kendisine tarhedilmesi icap eden ceman 100 bin liralık kazanç vergisini sakladığı ve vermediği tetkikat neticesinde anlaşılmış, bu paranın cezasile birlikte tahsili ne tevessül edilmiştir.

Keza berber levazımı satan bir mağaza sahibinin de 4 sene zarfında 222 bin liralık kazanç vergisini sakladığı anlaşılmış ve cezalı olarak bu verginin tahsili tekarrür etmiştir.

Bir tülbentcinin 4 senedir defter ibraz etmediği nazarı dikkati celbetmiş, yapılan tetkikat neticesinden 1,400,000 liralık kazanç vergisini gizlediği anlaşılmıştır. Bu paralar, cezalı olarak kendisinden alınacaktır. Ayni zamanda defter tutmadığı için de evrakı mahkemeye verilecektir.

Ahiren Vekâlet emrine alınan 21, haklarında takibata başlanan 56 maliye memurunun, bu meselelerden dolayı bu muameleye tâbi tutuldukları tahmin edilmektedir.

Gişe suiistimali

Parası vezneye girmiyen karneler bulundu

Sirkeci gişelerindeki tahkikata devam edilmektedir. Dün de zabıtaca Şirketin kontrol müdür muavini Hilmi B. in malûmatına müracaat edilmiştir. Zabıta, satılıp ta parası vezneye yatırılmıyan karnelerden bir miktarını ele geçirmiştir.

Behzadın 25 inci yılı

Behzat Hakinin sanat hayatının 25 inci yıl dönümü dolayısile cuma günü Halkevinde temsil şubesi tarafından merasim yapılacak, konferanslar verilecektir.

Adliye müsteşarı iyileşti

Şişli Çocuk hastanesinde tedavi altında bulunan Adliye müsteşarı Tevfik Nazif Bey iyileşmiş ve hastaneden çıkmıştır. Tevfik Nazif Bey bir iki güne kadar Ankaraya gidecektir.

Fransız deniz ataşesi

Fransız sefareti deniz ataşesi Commandant Auverny, başka bir vazifeye tayin edildiğinden bugün memleketimizi terkedecektir.

Sanatoryomda yeni bir pavyon

Erenköy Sanatoryom idare meclisi, dün Hilâliahmer merkezinde toplanmış, 30 kişilik yeni bir paviyon daha açılmasına karar vermiş ve şimdiye kadar müessesede tedavi edilen hastaların büyük istifade gördükleri memnuniyetle tesbit edilmiştir.

Vilâyette

İskân işi

Bu ay sonunda nihayet buluyor

İskâna ait muamelelere 1 nisandan itibaren nihayet verileceği alâkadarlara tebliğ edilmiş ve icap eden tertibat alınmıştır. Bu tarihten sonra ikmal edilmemiş hiç bir dosya kalmayacaktır.

İskân idaresinin lâğvından sonra İstanbulda Bulgaristan Yugoslavya ve Romanya gibi Balkan memleketlerinden gelecek muhacirleri yerleştirmek üzere nüfus müdürlüğüne bağlı küçük bir memur bulundurulacaktır.

Komisyon toplanmıyacak

İhtikârı tetkik komisyonunun vazifesi nihayet bulmuş gibidir. Komisyon, artık toplanmayacaktır.

Vali Ankaraya gidecek.

Vali Muhittin Bey, Bayram ertesi Ankaraya gidecektir. Vali B., Ankarada Vilâyete ve Belediyeye ait işleri takip ederek neticelendirmeğe çalışacaktır.

Poliste

Yeni doğmuş kız çocuğu cesedi

Şehremininde Süleyman Paşa bahçesinin divarı dilinde yeni doğmuş bir kız çocuğu cesedi bulunmuş, tahkikata başlanmıştır.

Falcı

Samatyada Madam Esemina'nın fincana bakarak falcılık yaptığı tesbit edilerek hakkında takibata başlanmıştır.

Tramvaydan atlarken

Taksimde oturan kemancı Necip B. Galata'da tramvaydan atlarken düşmüş ve yaralanmıştır.

Tehdit

Inhisar idaresi tütün amelesinden Zeki, işinden çıkarılmasından mütevellit iğbirarla, çalışmış olduğu imalâtane usta başısı Mehmet Ef. yi silâhla tehdit etmiş ve yakalanarak silâhı alınmıştır.

50 paket eroin

Balat'ta güzel Hasan isminde birinin evinde yapılan aramada 50 paket eroin bulunmuştur.

Alman seyyahının cebini yoklamış

Ali Rıza isminde bir yankesici, Galata'da bir Alman seyyahının cebinden beheri beşer İngiliz liralık 8 çek, 9 ingiliz lirası ve bir Alman banknotu aşırmış ve yakalanmıştır. Üzerinde çaldığı paralar ve çekler tamamen bulunmuştur.

Kira yüzünden

Kasımpaşada ev kirası yüzünden bir kavga olmuş, Tahir isminde biri oturduğu ev sahibi Ahmet ile Mehmet isminde diğer birini yaralamıştır.

Küçük haberler

* Eminönü malmüdürlüğü tetkik memuru Salâhattin, Yeni cami tahsil memuru Refik ve tebliğ memurları Ata ve Hakkı B. ler , görülen lüzum üzerine, Vekâlet emrine alınmışlardır.

* Maliye tahsil şubeleri memurlarından bazılarının maaşlarına zam yapılmıştır.

* Eminönü malmüdürü Salâhattin B. in ahvali sıhhiyesine mebni 2 ay mezuniyet verilmesi tekarrür etmiştir.

Mahkemelerde

M. Jannone Adliyede

Tahkikat evrakı Ikinci Istintak Hâkimliğine tevdi edildi

Türklüğe hakaret etmekten suçlu Yataklı Vagonlar Şirketi müdürlerinden M. Jannone hakkında takibat yapılması için Büyük Millet Meclisinin izin vermesi üzerine adlî takibata başlanılmıştır. Bu mesele etrafındaki tahkikat evraki İkinci İstintak Hâkimliğine tevdi edilmiştir.

Biletcinin davası

Eminönü kaymakamı iken bir tramvaycıyı gayri kanunî karakola götürmekten suçlu Belediye mektupçusu Halûk Nihat Bey hakkında açılan davaya dün Birinci ceza mahkemesinde devam edilmiştir.

Şahitler biletçinin Halûk Nihat Beye küfrettiğini, hattâ başına vurmak üzere bilet kutusunu kaldırmasına rağmen Halûk Nihat Beyin sadece "biraz terbiyeli ol" dediğini, karakola götürdüğünü bilmediklerini söylemişlerdir.

Muhakeme evrakın mütaleası için başka güne bırakılmıştır.

Bulgar sigaraları

Baytar mektebinde kaçak Bulgar sigarası satmaktan suçlu Davit oğlu Garson dün Adliyedeki ihtisas mahkemesinde muhakeme edilmiş, sigaraları satmadığını, zorla elinden aldıklarını söylemiştir.

Muhakeme sigaraları satın alan ve ihbar eden talebenin şahit sıfatiyle celbi için başka güne bırakılmıştır.

Fatih mahkemeleri taşınıyor

Fatih Sulh Ceza, Sulh Hukuk, ahkâmı şahsiye mahkemeleri ile Fatih icrası İstanbul erkek lisesi arkasındaki eski zat maaşları muhasebeciliği binasına taşınmaktadır. Taşınma işi başlamıştır. 1 nisandan itibaren bu yeni binada muamele görülecektir.

Tırpan

Doktorlarla dertleşme

Geçen gün Verem Mücadele Cemiyeti umumî kâtibi Doktor Tevfik İsmail Bey yalnız İstanbul hâlkını değil, bütün Türkiye hâlkını acı acı düşündürecek bazı hesaplardan bahseti.

Anladık ki İstanbul'da bir yıl içinde veremden tamam iki bin beş yüz kişi ölüyormuş.

Ve yine öğrendik ki yalnız İstanbul'da bugün yirmi iki bin beş yüz veremli varmış.

Doktor, âileleri çürüten, gençleri bitiren bu âfete karşı yapılan mücadelenin ciddî bir kıymeti olmadığını, tehlikenin bütün fecaatile devam ettiğini de söyledi.

Muhterem doktor veremin Anadolu içinde İstanbul kadar salgın olduğunuda ilâve etti. Ve nihayet:

— Dünyanın üzerinde veremin en az tahribat yaptığı yer Danimarka ise en çok tahribat yaptığı yerde memleketimizdir! dedi.

Tecrübeli bir gazeteci fikri ile bu acı hakikatlere bir de ben ilâve edeyim.

— «Bizim şehit vermemiş evimiz, verem girmemiş âilemiz yoktur. Her Türk yuvasının bir köşesinde ya bir şehidin hatırasını görmek ve yahut bir müteverrimin istirabını dinlemek kabildir.

Vereme karşı yapılacak fennî tedbirleri mütehassıslar pek tabiî ki ellerine fırsat geçtikçe yapacaklardır.

Fakat verem, sadece bir doktor ve ilâç hastalığı değildir.

Bütün kuvvetini pislikten, gıdasızlıktan ve havasızlıktan alan bu hastalıkla yalnız doktorlar mücadele edecek değildir. Bu bir terbiye, tahsil ve refah davasıdır.

Belediye emirlerine rağmen sokaklara tükürenler, gıda yerine alkole para verenler, yatak diye havasız izbelere girenler veremin keşif kollarıdır.

Fakirlik ayıp değildir. Fakat pislik, hele varlık içinde pislik af edilemez.

Vücutları ayda bir su görmeyen hanımlar dudaklarını nar çiçeğine boyadıkça, golf pantalonlu monşerler yemek yerine kuru simitle geçindikçe, âile reisleri evine, çocuklarına gıda alacak yerde sinemalara para harcadıkça ve doğuştan piş, yetişmede terbiyesiz, görülden duygusuz insanlar mesanelerini şakır şakır sokaklara boşaltıkça bunlardan daha iğrenç mahlûklar harıl harıl kaldırımlara tükürdükçe İstanbul Belediyesi Cerrahpaşa hastahanesine iki verem pavyonu ilâve etmek değil, bütün İstanbu hastahanelerini sanatoryom yapsa fayda etmez.

Verem herşeyden evvel bir terbiye, görgü, ahlâk ve varlık meselesidir.

Burhan CAHİT

Pahalı ilâç

Yapılan tetkikat ne netice verdi?

Eczanelere yüksek fiatla ilâç sattıkları tesbit edilen biri Ermeni, diğeri Musevî iki ecza deposu sahibi mahkemeye verilmişlerdir. Bunun haricinde reçetesiz ilâç yapan bazı depolar hakkında zabıt varakası tutulduğu yolundaki haberin doğru olmadığı beyan edilmektedir.

Geçenlerde Sirkeci'de bir eczanenin 75 kuruşa yaptığı bir ilâcı, o civardaki diğer bir eczanenin 50 kuruşa imal ettiğine dair Sıhhiye Müdürlüğüne bir istida verilmişti. Bu husustaki tahkikat ta neticelenmiş, bu eczanelerden birinin kirası 89, diğerinin 450 lira olduğu, birinin bir kalfası, diğeri nin 6 müstahdemi bulunduğu, birinin orta, diğerinin son sistem vesaitle ilâç imal ettiği, bu itibarla masrafları farklı olduğu cihetle aradaki 25 kuruş farktan dolayı takibat icrasına lüzum görülmemiştir.

Dr. Musa Kâzım Bey dün defnedildi

Dünkü nüshamızda vefatı haberini teessürle kaydettiğimiz Büyükada Sanatoryomu sahibi Dr. Musa Kâzım B. merhumun cenazesi, dün Büyükada'dan merasimle kaldırılarak defnedilmiştir. Cenaze merasimine bir çok doktorlar iştirak etmiştir. Etıbba Muhadenet cemiyeti namına merhumun kabrine bir celenk konulmuştur.

Milliyet

Asrın umdesi "MİLLİYET" tir.

29 MART 1933

İdarehane : Ankara caddesi, 100 No.
Telgraf adresi : İst. Milliyet
Telefon Numaraları:
Başmuharrir ve Müdür : 24318
Yazı işleri Müdürlüğü : 24319
İdare ve Matbaa : 24310

ABONE ÜCRETLERİ :

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 „	7 50	14 —
12 „	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez.— Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur.— Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

BUGÜNKÜ HAVA

Yeşlköy rasat merkezinden aldığımız malûmata nazaran bugün hava bulutlu mütehavvil rüzgârlı olacaktır.

28-3-933 tarihinde hava tazyiki 763 milimetre, hararet en fazla 11 en az 5 derece idi.

FELEK

Kütükte ölü, Hayatta diri!

İsmini hatırlıyamadığım bir zat gazetelerde garip bir şey anlatıyordu.

Kendisi, tabiî, sağ olduğu halde nüfus kütüğünde ölü olarak kayıtlı imiş..

Vâkıâ ilk görünüşte sağ bir adamın nüfusta ölü olarak görünmesi aykırı bir şeydir ama bu aykırılık çok defa hakikate uygundur. Niceleri vardır ki; nüfusta ölü de görünse yaşarlar ve niceleri vardır ki; ölüdürler de sağ görünürler...

Bütün bu mecazî sözlerden sonra sözü nüfus kaydına nakledeyim:

Benim de bundan on on iki sene evvel ölmüş bir yakınım vardı ki; üç sene evvel bir iş için nüfusa müracaat ettiğim zaman sağ görünüyordu..

Görülüyor ki insanın bir hakikî ömrü var. O Allahın elindedir.. İstediği kadar yaşatır ve eceli gelince öldürür.

Bir de; nüfustaki hayatı var ki; o da nüfus memurunun elinde... istediği kadar yaşatıyor, istediği zaman öldürüyor. Bu iki hayatın biribirile hiç bir münasebeti yok!.

Yıldızlar!.

(Akşam) arkadaşımızın İpekfilm stüdyosu için tertip ettiği sinema yıldızı seçme müsabakası dün yapılmak istenmişse de yıldızlar seçilememiştir. Çünkü, bu intihabı yapan jüri reisliğini ifa eden rasathane müdürü Fatin Bey yıldızları görmek için olanca kuvvet ve meharetini sarfetmişse de hava bulutlu olduğundan görülememiştir. İntihap başka bir güne bırakılmıştır.

Buna da şükür!.

Dün sabah Glorya sineması matbuata mahsus olarak kaçakçı hayatını anlatan bir Amerikan filmi gösterdi.

Bu sabah faslına tahsis edilen balkona karanlıkta girdim. Baktım. Hıncahınç dolu! Sevindim. Matbuat halkının velev ki sinemada olsa, böyle kalabalıklığına memnun oldum...

Filmi seyrettim. Efendim! Dehşetli bir şey!.. Öyle cephane yakıyorlar ki sormayın! Adam öldürmek sigara içmekten kolay.. Film bitti.. Ben de öldürülmediğime şükrettim ve aydınlık oldu.. Arkadaş aradım... Bütün bu matbuat kalabalığında dört beş gazeteci vardı...

FELEK

* * *

Küçük karıimiz Necdet Beye;

Muharrirlerin şahıslarını kendileri değil, başkaları anlatırlar.. O da bizim gibi sıra muharrirlerine değil büyüklere nasip olur. Selâm ve muhabbet.

F.

Belediyede

Mecidiyede inşaat devam edecek

Mecidiye köyündeki inşaat, istikamet haritası olmadığı için durdurulmuştu. Daimî encümen başlanmış olan binaların inşaasına devam müsaadesini vermiştir. Ancak yeniden inşaat için müsaade edilmiyecektir.

Ekmek etiketleri

Ekmek ve francalaların üzerinde hangi fırında yapılındığı hakkında birer küçük etiket yapıştırılmış olmak lâzımdır. Son günlerde buna riayet edilmediğinden şubelere dikkat edilmesi için bir tamim yapılmıştır.

Et baskülü

Mezbahada etlerden alınan resmin kilo üzerinden alınması için ısmarlanan baskül gümrüğe gelmiştir. İktisat Vekâleti gümrük muamelesinin çabuk yapılmasını alâkadar makâmlara bildirmiştir. Baskül yakında çıkarılarak yerine konacaktır.

Rus muharriri İzmirde

İZMİR, 28 A.A. — Büyük Rus muharrirlerinden M. Nikolin, Ankara'dan şehrimize gelmiş ve Rus konsoloshanesine misafir olmuştur. Nisan başında İtalya'ya gitmek niyetinde olan M. Nikolin şehrimizde kalacağı müddet zarfında memleketimiz hakkında yazacağı eser için tahkikat yapacaktır.

Türkiye - Rusya

ANKARA, 28 A.A. — Türkiye - Sovyet hudutlarında çıkabilecek ihtilâfı tetkik ve hallı usulü hakkındaki 6-8-928 tarihli Türk - Sovyet mukavelenamesi müddetinin, evvelce bu hususta yapılan protokolun inkızasından itibaren yeniden altı ay için, temdidine dair olan protokol bugün Hariciye Vekâletinde Vekil Doktor Tevfik Rüştü Beyefendi ile Sovyet büyük elçisi M. Suriç cenapları tarafından imzalanmış ve bu protokolun muvakkaten derhal tatbik mevkiine konulması hakkında tanzim olunan notalar teati edilmiştir.

Seyyar terbiye sergisi

ANKARA, 28 A.A. — Maarif Vekâletince tertip edilen seyyar terbiye sergisi nisanın on beşinci günü Ankaradan hareket edecek ve Kayseri Sıvas üzerinden Samsuna gidecektir.

Bu sergi ile güdülen gaye muallimleri, bilhassa ilk mektep muallimlerini muhtelif okutma ve yetiştirme mevzuları ve yeni terbiye hareketleri hakkında aydınlatmak ve halk terbiyesine faydalı olmaktır.

Serci ile beraber gidecek müfettiş ve muallim arkadaşlar tarafından yol üzerindeki istasyonlarda toplanacak muallimler için nümune dersleri ve konferanslar tertip edilecektir.

Projeksiyon ve sinema filimleri ve Cümhuriyetin muhtelif sahallarda ki faaliyetlerini mukayeseli şekillerle gösteren levhalar, muallimlere olduğu kadar halka da faideli olacak surette tertip edilmiştir.

Seyahate, Maarif Vekâleti, Sıhhat müfettişliği de iştirak etmektedir. Müfettişe, muallimlerle sıhhî mevzular üzerinde hasbuhaller yapacak, ve yol üzerindeki mekteplerin muallimlerini muayene edecektir.

Bir araba kazası

MALATYA — Kömürhan köprüsü şosesinde Karaca oğlu Mehmede İsmail oğlu Hasan Hüseyinin arabası çarpmış, Mehmet derhal ölmüştür. Arabacı tevkif edilmiştir.

Taş yapılıyor

(Başı 1 inci sahifede)

cek bir şekilde ispat için Paris ve Berlinde bulunan bazı mütehassıs zevatla hali muhaberedeyim. Bu meselede vaktile Adliyede mühim mevkiler işgal etmiş bulunan ve bugün avukatlık yapmakta olan iki zat da benimle beraber çalışmaktadırlar. Bursada son yaptığım tetkikat sırasında İnegöl yolunda Hacivat hanı namile bir han da bulunduğunu gördüm. Fakat muarızlarım Hacıvadın yaşadığını kabul ederlerse Karagözün de yaşamış olduğunu kabul etmek mecburiyetinde kalacaklarından bunu inkâr ediyorlar.

Mezar taşı yakında bitiyor, 5 mayısta yerine koyduracağım. Taşın üzerine "Perdesi" redifli gazeli de hakkettireceğim."

Halkevinde

Alay köşkündeki müsamere

Halkevinin güzel san'atlar şubesi merkezi olan Alay köşkünde yarın ki perşembe günü akşamı bir müsamere verilecektir. Bir çok san'at severlere davetiyeler gönderilmiştir. Bu toplulukta Refik Ahmet Bey tarafından "Bizim istediğimiz edebiyat" mevzulu bir konferans verilecektir. Halkevinin temsil şubesi tarafından yetiştirilmiş olan amatörler "Talie sual" isimli bir perdelik bir piyes oynıyacaklar, Garp musikisinin güzel parçaları çalınacak, şiirler okunacaktır.

Konferans

İstanbul Halkevi reisliğinden: Evimizde 30 Mart perşembe günü saat 17 de (Türkçe dili) hakkında bir konferans tertip edilmiştir. Konferansı bir başlangıçla Müderris Köprülü zade Fuat Bey açacak ve isteyenler fikirlerini söyleyecekler . Konferans serbesttir. Herkes gelebilir.

İkinci faaliyet senesi

Halkevinde dokuz hars şubesi idare komitalarının iştirakile dün akşam umumî bir toplantı yapılmıştır. Bu toplantıda ikinci faaliyet senesi programında her şubeye düşen vazifelerin takdimi yapılmıştır.

Yeni neşriyat

Domuz eti helâl

Doktor Milâslı İsmail Hakkı Bey "Islâm dininde etlerin tezkiyesi" atlı bir eser neşretmiştir. Eserinin esaslı bir tetebbü ve emek ile vücude geldiğini ifade eden müellif bazı domuzlarda bulunup iyi pişirilmeden yendiği vakit hastalık yapan kurtların (Tirişin) lerin ette olmadığı muayene ile anlaşıldıktan sonra domuz etinin helâl olacağını âyetlerle hadislerle eserinde isbat etmektedir.

İstersen okuma

Genç muharrirlerimizden Necile Tevfik Hanımın "İstersen okuma" isimli bir hikâye kitabı çıkmıştır. İçinde gayet güzel tercüme ve telif hikâyeler bulunan bu zarif külliyat, çok değerli bir kalemin mahsulüdür. Tavsiye ederiz.

Müsellesat

Kadastro ve tapu fen heyetleri müdürü Halit Ziya B. kadastro programına göre, bir müselesat kitabı neşretmiştir. Bu kitap öğrenmek ve esaslı malûmat sahibi olmak isteyenler için yazılmıştır.

Holivut

Holivut'un 3 üncü sene 13 üncü sayısı intişar etmiştir.

İş ve İşci

Milliyet bu sütunda iş ve işçi istiyenlere tavassut ediyor. İş ve işçi istiyenler bir mektupla İş büromuza müracaat etmelidirler.

İş isteyenler

Türkçe, almanca ve fransızcaya vâkıf Türk vatandaşı bir hanımkız daktilo olarak iş arıyor.
Taksim, Sıraselviler, No. 149 Hassan

50 KURUŞLA

VİYANA — İngiltere - Avusturya Millî Revanş maçı için seyahat

MISIR — İskenderiyedeki mermer stadın senei devriyesini görmek

ATİNA — Balkan olimpiyatlarına Türk kafilesile birlikte iştirak

VARNA — İki kişi yazın sıcak günlerinde plâj eğlence ve istirahati

Bu şehirlerden hangisinde gezmek ve eğlenmek isterseniz Fenerbahçe eşya piyangosu biletlerinden tedarik ediniz.

Satış: Umum piyango gişeleri ve Zeki Riza spor mağazası

Bu akşam
ELHAMRA SİNEMASINDA
1— MUKADDES YALAN
Mümessillesi Amerikanın en büyük artistlerinden
RUT CHATTERTON
2— Umumî arzu ve talep üzerine geçen hafta getiştirilemeyip yeni çevrilen bir çok sahneler, HOKKABAZ — ÇİÇEKÇİ OĞLU vesaire ilâvesile yeni kopya :
Düğün Gecesi
türkçe sözlü — sazlı — şarkılı halk komedisi. Ve
Akşam gazetesinin tertip ettiği filim yıldızı müsabakası intibaatı.

Bu akşam
MELEK SİNEMASINDA
Haftanın en güzel Fransızca sözlü filmi
Aşk Ölünce
Baş rollerde: CHARLES BOYER, CLAUDET COLBERT ve CLİVE BROOK
İlâveten: İpekfilm stüdyolarında Türkiye film yıldızı müsabakası ve Paramount halihazır dünya havadisleri.

DUSSELDORF VAMPİRİ
Bütün bir şehir üzerinde korku ve dehşet saçan bir cinayet

Önümüzdeki 3 Nisan pazartesi akşam saat 21,30 da
Fransız Tiyatrosunda
meşhur Viyanalı artistler
Edith Wachtel (piyano)
ve
Ernest Neumann (viyolonsel)
tarafından
yegâne bir konser verilecektir.
Gişeler bilet satışına devam etmektedir.

Glorya Sinemasında
29 mart Çarşamba akşamı saat 21,30 da sinema ve
Musiki San'atkârları Cemiyeti
tarafından tertip edilen ve Eftalya ve Safiye hanımların iştirakile 35 kişilik
ALATURKA KONSER
Fiatlar: 75 - 100 - 150 - 200
Biletler sinemanın gişesinde satılmaktadır
1312

Yurın akşamdan itibaren
GLORYA SİNEMASINDA
ALKAPONE
(Yüzü damgalı adam)
Bugüne kadar yapılan filmlerin en heyecanlısı.
Dikkat;
Bu film 1932 beynelmilel film müsabakasında birinciliği kazanmıştır. ALKAPONE filmi, bütün dünyayı velveleye veren meşhur Amerikalı kaçakçılar kralı ALKAPONE'nin hayat, sergüzeşt, aşk ve ihtiraslarını emsalsiz bir san'at muvaffakıyetile tasvir etmektedir.

Yarın akşam
ARTİSTİK SİNEMASI
Güzel ve Fransızca sözlü ve şarkılı
PASAPORT 13.444
Filmini takdim ediyor. Baş rollerde Sehhar bir maceraperest kadın rolünde TANİA FEDOR ve umumî heyecanı uyandıracak olan LEON MATHOT. İlâveten: FOX JURNAL

Benhurları - Metroponsleri - en büyük filmleri gölgede bırakan ve hakikî 3 milyon dolara mal olan senenin en muazzam süperfilmi
Sema Devleri
Sinemanın nelere muktedir olduğunu gösteren
YEGANE BİR HARİKADIR

İSTANBUL BELEDİYESİ
Darülbedayi temsilleri
İstanbul Şehir Tiyatrosu
Bügün suvare saat 21,30
Güneş Batarken
Yazan:
G. Hauptmann
Tercüme eden:
Seniha Bedri H.
Facia 5 perde
Zabitan gecesi

AKA GÜNDÜZ'ün
Yeni 5 Romanı :
1 : ÜVEY ANA,
2 : ONLARIN ROMANI,
3 : BEN ÖLDÜRMEDİM,
4 : ÜÇ KIZIN HİKÂYESİ,
5 : AYSEL.
Her kitapçıda bulursunuz ama acele ederseniz fena olmaz. Çünkü pek az kaldı.

Harik Hayat Kaza ve Otomobil
Sigortalarınızı Galatada Ünyon Hanında Kâin ÜNYON SİGORTASINA yaptırınız.
Türkiyede bilâfasıla icrayı muamele etmekte olan
ÜNYON
Kumpauyasına bir kere uğramadan sigorta yaptırmayınız.
Telefon: Beyoğlu 4886. 479

İstanbul 6 ıncı icrasından: Mahcuz olup paraya çevrilmesine karar verilen ev eşyası 2 Nisan 933 pazar günü saat 13 ten 15 kadar Kadıköyünde iskele cad desinde 4 numaralı dükkân önünde satılacağından taliplerin mahallinde hazır bulunacak memurune müracaatları ilân olunur.

ZAYİ — Salâhattin Rifat ve Mehmet Hayri kardeşlere ait 3228 numerolu kamyonetin numero plâkı kaybolmuştur. Yenisi alınacağından eskisinin hükmü yoktur.

Tebliğler

1. Fırka askerlik dairesi reisliğinden: 327, 328 doğumlu kısa hizmetlilerden Jandarma zabiti yetiştirilecektir. İsteklilerin açık malûmat almak üzere mukayyet bulundukları veya mıntakalarında oturdukları askerlik şubelerine 15 nisan 933 tarihine kadar müracaatları ilân olunur.

Milliyet'in edebî romanı: 62

MAKEDONYA

Aşk, Kin, Politika ve Kan..

Müellifi: Nizamettin Nazif

durdu. Buzlanmış camların arasından merkez kumandanlığı dairesinin tüten soba boruları üstlerinde biriken karlar altında, hani neredeyse dayanamayıp devriliverecekleri gibi. Ateş karı eritemiyor, kar ateşi söndürüyordu.

Saatine baktı. Beşi geçiyordu.

— Oo!... - dedi - Yemek zamanı gelmiş. Bari şu bizim Baytarı da yemeğe davet etsem.

— Tık tık tık!

Kapı vurulmuştu.

— Giriniz!

Redingotunun düymeleri ilikli kıranta bir adamla, kara kaşlı, kara gözlü iri yarı bir genç, ellerini kavuşturarak içeriye girdiler.

Kranta adam elinde tuttuğu bir kâğıdı hürmetkâr bir tavurla valiye uzattı. Reşit Bey parlak camlı gözlüğünü sinirli bir el hareketile düzelterek kâğıdı aldı, okumağa başladı. Yüzü bu kadar ifadeli bir adama yer yüzünde az rasgelinebilirdi. Karşısındakiler hemen kâğıttaki her cümleyi onun kaşlarına, gözlerine bakarak, okumuş kadar oluyorlardı. Bitirince kâğıdı Mektupçuya uzattı. Hiddetlenmişti, fakat gayet sakin bir sesle:

— Mesele yok.. - dedi - Müfettiş Paşa Hazretleri benim gibi düşünmek istemediklerini bildiriyorlar. Onların istihbaratına göre Manastır sütlimanmış. Telâş ve endişeye mahal yokmuş.. Demek oluyor ki gönderdiğim raporun son maddesinde acaba ne yazılıydı?

Sonra bu sözleri dikkatle dinliyen kara kaşlı gence:

— Gel Rasim.. - diye söylendi - Karnın acıkmadı mı Yemeğe gidelim. Madem ki emniyet ve asaşiy yerinde imiş; o halde hat boylarında bu havada elli adımda bir neye nöbetçi bekletiyorlar? Hem de ne nöbetçi. Zavallı ana baba yavrularının hepsi aç, yalnayak ve biilâç!

Ve mektupçunun iki büklüm, yerlere kadar eğilerek aldığı temennayı görmemezliğe geldi, geniş adımlarla odadan çıktı.

Valinin kâh Rasim, kâh Baytar diye andığı genç, vilâyet baytarı idi. Yemeğin sonlarına doğru gayet nazik bir eda ile amirine şu suali sordu:

— Affedersiniz Beyfendi.. Belki küstahlık ediyorum amma, merakımdan çatlıyacağım da onun için soruyorum.

— Buyurunuz Rasim Bey (1)

— Müfettiş Paşaya gönderdiğiniz raporun son maddesinde acaba ne yazılıydı?

şey kalmıyor..

Sonra bu sözleri dikkatle dinliyen kara kaşlı gence:

— Gel Rasim.. - diye söylendi - Karnın acıkmadı mı Yemeğe gidelim. Madem ki emniyet ve asaşiy yerinde imiş; o halde hat boylarında bu havada elli adımda bir neye nöbetçi bekletiyorlar? Hem de ne nöbetçi. Zavallı ana baba yavrularının hepsi aç, yalnayak ve biilâç!

Ve mektupçunun iki büklüm, yerlere kadar eğilerek aldığı temennayı görmemezliğe geldi, geniş adımlarla odadan çıktı.

Valinin kâh Rasim, kâh Baytar diye andığı genç, vilâyet baytarı idi. Yemeğin sonlarına doğru gayet nazik bir eda ile amirine şu suali sordu:

— Affedersiniz Beyfendi.. Belki küstahlık ediyorum amma, merakımdan çatlıyacağım da onun için soruyorum.

— Buyurunuz Rasim Bey (1)

— Müfettiş Paşaya gönderdiğiniz raporun son maddesinde acaba ne yazılıydı?

kompostoyu lezzet alarak, yavaş yavaş ve rahat rahat yedikten sonra:

— Gayet basit.. - diye cevap verdi - Tatbikini istediğim esaslar kabul edilmediği takdirde istifa edeceğimi bildirmiştim..

Rasim Bey, Reşit Beyin büyük oğlu Ekreme hocalık ta ettiği için Vali nereye giderse onu da beraber taşıyordu. Baytarım ağzından bilâ ihtiyar bir:

— Yaaa!.. - fırladı -

— Yaa sı maa sı yok işte. Hüseyin Hilmi Paşa nasıl isterse Manastırı artık öyle idare etsin. Şu dakikada ben kendimi istifa etmiş ve istifası kabul edilmiş bir memur addediyorum.

Hakikaten üç gün sonra Reşit Bey istifa etmiş ve Baytarı da beraberinde sürükliyerek İstanbulu boylamıştı.

Hareket ettiği gün, Manastıra geldiğinin tam kırkıncı günüydü. Ve kar hâlâ lâpa lâpa yağıyordu. Galiba tabiat, bu titiz valiye Manastır sokaklarının pisliğini göstermek istememişti.

Bir mektup

Yağlı kütükler öyle tutuşmuştu ki, yağmur yağıyordu.

Tüylü kara yamçılara bürünmüş altı adam baş başa vermiş konuşuyorlardı. Yenice gölünün uzun sazlı bataklıkları buraya pek yakın olsa gerekti. Çünkü bu sazlıkların yanında beliren bir adam, hemen üç dakika sonra gelmiş, ateş başında ısınmağa başlamıştı.

Galiba, o da bunlardandı anlaşılan. Fakat bunlar kimlerdi? Başlarını yün kuşaklarla öyle sıkı sıkı sarmışlardı ki, burunlarının uçları bile gözükmiyordu. Silâhlarını dizlerine koymuşlar, hararetli hararetli söylenip duruyorlardı. Amma bu hararet ellerini kollarını sallamalarından ve ara sıra biribirlerini dürterek kaşlarını çatmalarından hissedilebiliyordu. Yoksa hiç birisi yüksek sesle konuşmıyordu. Kurtların bile inlerinden çıkmağa cesaret edemedikleri bu saatte, kar kıyamet ortasında homurdanmaları gösteriyordu ki, bunlar pek hayırlı metalardan değillerdi.

Nihayet içlerinden biri dayanamadı. Yamçısının altından çıkardığı bir kâğıdı arkadaşlarının gözlerine dayayarak sesinin perdesini yükseltti:

kamam.

Öbürleri bu kabadayılığa pabuç bırakmadılar. Onların da sesleri birer birer yükseldi:

— Mektup cevapsız kalmıyacak diye yollarda geberelim mi?

— Dayanamazsak gebririz de... Düşünün bir kere Dame Nikolef gibi bir adam, bizden rica ediyor. Bu rica reddedilir mi be?!

Sazlığın yanından çıkıp gelen adam, bu zamana kadar yalnız susmuş ve dinlemişti. O da söze karıştı:

— Apostol! Bak iki aydanberi güneşe hasret kaldık. Eğer "Vardar" ın da güneşsiz kalmasını istiyorsan bir diyeceğimiz kalmaz..

Kâğıdı çıkaranın Vardar güneşi Apostol olduğu anlaşılıyordu. Tane Nikolef acaba eski dostundan nasıl bir muavenet istemişti?

Her halde para aramadığı muhakkaktı. Çünkü arzusunu yerine götür-

(Devamı var)

(1) İstanbul vilâyeti Baytar müdürü merhum Rasim Bey ibi ay ev-

RADYO

Merkezlerin Dalgaları Değişiyor

Avrupa radyolarına yeni birer dalga ve kudret vermek için Brükselde müzakerelere girişildiğini karilerimize havadis kısımlarımızda bildirmiştik. Son gelen haberlere göre dalga tesbit hususunda müzakerede oldukça iyi anlaşmalar vukua gelmiştir.

Prag ve diğer Çek merkezleri en evvel görüşülmüş ve bu grup merkez bazı ecnebi istasyonlarını tâciz ettiklerinden, değişmeleri memnuniyeti mucip olmaktadır. Artık dalgaların muntazam bir şekilde tespiti gayet mühim bir iş olmuştur.

Çekoslovakya' daki postalardan sonra Alman ve İngiliz merkezleri arasındaki ihtilâfların hâlli ile de meşgul olunmuştur. Bu da 8 kiloherz yakın bulunan Londra ile Mühlâker dalgalarındaki mesafenin biraz daha uzaklaştırılması içindir. Netice itibarile buna da bir hâl çaresi bulunmuştur.

Bunlardan maada şehirlerin mesafeleri yakın olup dalgaları da yakın bulunan bütün Avrupa merkezlerine yeni bir dalga plânı yapılması bir fen hey'etine havale ediliyor.

Beynelmilel olan hey'etin vereceği bu karar tekrar delegeler tarafından tetkik edilerek tayin edilecek bir zaman zarfında tatbikat safhasına geçilecektir.

600 ilâ 1000 metre arasında telsiz telgraf istasyonlarının fazlalığı hasebile pekaz radyo istasyonu tesis edilmiştir. Yeni dalga plânında bu noktaya da ehemmiyet verilmekte ve alınması güç olmayan bu dalgalarda merkezlerin ne için yapılmayıpta bütün merkezler dalgalarının hep yanyana tesis edildiği meselesi müzakere ediliyor.

Turgut MİTHAT

Zürih radyosu stüdyosu değişiyor

Zürih radyosu ayrı bir binada olmadığı için şimdiye kadar muvakkaten postahane binalarının birinde bulunmakta idi. Yeni stüdyo binası imal olunmuş, son noksanları bu ayın sonunda bitecektir. Yeni stüdyodan neşriyata 5 mayıs 933 tarihinde başlanıyor.

Bu akşam saat 18 de Viyana merkezinde bir keman konseri verecek olan sevilen kemanist Matmazel Erika Kahr

Mühim bir yenilik: TELEFON ve RADYO

Alman posta ve telgraf idaresi telefon kulaklıkları yerine radyo hoparlörü kullanılmak için tecrübelerden pek iyi neticeler almıştır.

Son aktettiği bir toplantıda şimdilik lüzumu olan yerlerde bu şekilde bir telefon muhaberatı tesisatı yapılmasına razı olmuştur. İlk önce bu tesisat şehirden şehire konuşulan telefonlarda tatbik edilecek.

Şehir içinde de Banka veya herkesin birden ve şahit huzurunda işidilmesi lâzımgelen konuşmaların icra edileceği yerlerde tesisi kararlaştırılmıştır. Memleketlerin havadis ajanslarının telefonları da acele söylenerek bir kaç kişi tarafından not tutulabilmesi için hoparlörlü olacaktır.

Yeni merkezler

Beynelmilel radyo birliğinden bildirildiğine nazaran bu sene şu merkezlerin imaline başlanacaktır.

Danimarka'da 60 kilovatlık bir posta ile 10 kilovatlık bir posta Fransa'da da 7 merkezin imal olunacağı beynelmilel birliğe bildirilmiştir.

Çekoslovakyada dinleyiciler artıyor

Çekoslovakya'nın dört tarafı radyo merkezlerile doludur. Dinleyiciler de günden güne fazlalaşmaktadır. Şimdiki hâlde 500000 dinleyici kaydolunmuş, kaçak dinleyiciler gayet azdır.

Karilere cevaplar

İhsan Beye:

Programlarımızın azlığından bahsediyorsunuz. Halbuki programları en uygun bir tarzda karilerimize takdim ediyoruz. En zengin programlı merkezleri seçtiğimiz gibi neşriyatları iyi olmayan günlerde bunları sütunlarımıza kaydetmemekteyiz. Sonra intihap ettiğimiz programlar bir çok merkezlerde ayni zamanda naşredilir. Meselâ Prag programı aynı saatte Bruno, Bratislâva, Mosavska — Ostrava ve daha bazı istasyonlarda neşrolunur. Milano, Torino, Cenova, Florans, Triyeste merkezleri "Şimalî İtalyan grupu" namı altında aynı programı gönderir. Varşova ve Lemberg aynı programa tabidir.

Şu hâlde görünüşte 8,10 program dercettiğimiz hâlde hakikatte 20 den fazla merkezin programını bildirmiş oluyoruz. Bir de evvelce bir kariimizin mektubunda Paris neşriyatı fena değildir. Fakat her saat parazitsiz ve programlarını dercettiğimiz merkezler kadar güzel dinlenemediğinden fazla yer işgal etmeğe lüzum görmiyoruz.

Balıkesirde muallim Nuri Beye

İstanbul merkezindeki ıslık sesinden pek çok okuycularımız şikâyet ediyorlar. Hiç şüphe yoktur ki buna sebep veren aynı dalgada çalışan bir diğer telsiz telgraf veya radyo istasyonudur. İstanbul dinleyicileri bundan o kadar müteessir olmamaları, yakın bulunmalarından ileri geliyor. Uzakta bulunanlar bu noktadan tabiî bulamazlar. Maalesef buna manî olacak hiç bir çare bulunmamaktadır.

Ali Şükrü Beye:

Anteninizin ana hattını uçlardan almanız daha iyi netice vermekle beraber, şu takdirde anteni biraz daha uzatırsanız fena olmaz.

Yeni lâmbaların ömrü bilinemez. Fakat iyi bir fabrikanın lâmbaları günde vasatî 4 saat çalışmak ile 2 , 3 sene dayana bilir. Tabiî garanti edilemez, bazan daha az veya çok dayanır. Daima tanınmış markaları tercih ediniz. Yeni sistem lâmbalar ziyadar değildir. Lâmba eskidikçe kuvvetten biraz kaybeder. Dolayısile parazit te o nisbetle azalır. Hakikatte parazit ile lâmba eskiyişinin bir alâkası yoktur.

Papanın kullandığı kısa ve uzun dalgalı ve gramofon tesisatlı kendisine mahsus radyo aleti

Papa konuşuyor

2 Nisan (pazar) günü Papa Roma'da'ki Petro kilisesinde söyliyeceği ruhî hitabe bütün dünyadan işitilecek kısa dalgalı Vatikan merkezi tarafından neşredilecektir.

Eserleri ölmiyecek bestekârlar

Johannes Brahms, 7 mayıs 1833 senesinde Hamburg yakinindeki Altona kasabasında doğmuş, 3 nisan 1897 de Viyanada ölmüştür.

3 nisanda muhtelif istasyonlarda bu kıymetli bestekârın parçalarını dinliyeceğiz.

Belgrat radyosu ne oluyor?

Belgrat radyosunda büyük bir kriz baş göstermiştir.

Yugoslavya radyo şirketi evvelce hükûmetle aktettiği mukavele mucibince bu sene nisan ayı sonunda şehir haricinde yeni ve kuvvetli bir radyo istasyonu imal ettirmek mecburiyetinde idi.

Yeni merkez yapılmadığı gibi eskisi de kuvvetlendirilemiştir.

Beş sene için az zaman evvel imza edilen mukaveyele ehemmiyet vermediği cihetle radyo şirketinin mukavelesi geçen hafta feshedilmiş ve radyo idaresine ait olan bütün fennî tertibat hükûmet tarafından müsadere edilerek bizzat faaliyete geçilmiştir.

Bugünlerde bütün Belgrat matbuatını bu mevzu işgal etmektedir. Şirkete en çok hücum eden nimresmî Politika gazetesi bugün millî bir ehemmiyeti olan radyo şirketi vazifesini ihmal etmiş olduğundan ağır cümleler ile itham ediyor ve diğer kuvvetli merkezler derecesine gelip Avrupanın her köşesinden işitilmek zamanının artık geç bile kaldığını yazıyor.

Bu gazete şirketin bu işi yapmaktan aczinin meydanda ve ancak hükûmetin yapabilecek olduğunu iddia etmektedir.

Alman radyolarında caz yasak

Alman hükûmeti ahlâkî bir mahiyette olmadığından umumî mahâller ile bütün radyo merkezlerinde cazbandı menetmiştir.

Hakikaten Zencî musikisinin fantazisi olan ve kulakları tahriş eden bu nevi musikinin menedilmesi hiç fena bir şey olmamıştır.

Son zamanlarda caz gençlik üzerinde fena bir tesir bırakmakta ve klâsik musikiden hoşlanmamalarına sebebiyet vermektedir.

Bu günkü program

İSTANBUL, 1200 m.

18 - 18,45: Muzaffer Bey.
18,45 - 20: Orkestra.
20 - 20,45: Hamiyet Hanım.
20,45 - 21,30: Mahmure Hanım.
21,30 - 22,30: Orkestra,Ajans borsa, saat ayarı.

ANKARA, 1538 m.

12.30 : Ankarapalas Orkestrası.
18. : Orkestre : Ouverture Baymond Fantaisie Praha. Fantaisie Russches Echo
18.40 : Gramofon.
19.10 : Dans musikisi.
19.40 : Gramofon.
20.10 : Ajans haberleri ve hava raporu.

VARŞOVA, 1411 m.

13.15: Plâk. 15.35: İzci saati. 17: Plâk . 18: Keza. 19.20: Haberler, Hafif musiki, konuşmalar. 22: Piyano musikisi (Franck, Delbussy, Tokatta). 23: Şarkılılar (Mahler, Strauss, Gross). 23.35: Dans musikisi.

BUDAPEŞTE 550 m.

18.35: Keman konseri (Dénes Koromzay) . 19.35: Askerî konser. 19.45 Konuşma. 21: "Bizank" isminde piyes. 23: Haberler, sonra: Sigan musikisi. 23.50: Hafif musiki (orkestra).

VİYANA 517 m.

18: Çek eserlerinden konser. 19.30: Konferans ve saire. 20.55: "Der Zogl von Wegscheidhof" isimli musiki halk temsili. 22.35: Son haberler. 22.50: Wilhelm wacek orkestrası (operet ve eski danslar). 24: Caz (plâk ile).

Milâno-Torino-Floransa-Triyeste

20.35: Kahve konseri (Triyeste). 20.35: Piyano konseri (Floransa). 21.35: Piyes. Sonra: Hafif musiki. 24: Dans musikisi (Floransa).

BÜKREŞ 394 m.

13: Plâk. 14: Keza. 18: Radyo orkestrası. 19.20: Keza. 21: Viyolonsel ile yeni musiki. 21.50: Piyano ile: Bach - Bussoni, Brahms, Bartok, Glazounow'un eserlerinden konser. 23.20 Keman konseri. 23: Dans musikisi.

Radyo ile seyyah celbi

Son zamanlarda İtalya radyolarla ecnebi seyyahların memlekete gelmleri için bir çok propagandalar yapmaktadır. Son günlerde Paris postası radyosunda İtayanların başka şekilde bir reklâmları duyuldu: "Mezuniyet zamanınızı İtalyada geçirmeyi tercih ediniz, tren saat 20.10 da cenup istasyonundan kalkıp iyi bir gece uykusundan sonra sabah erkenden Torino, Cenova, Piza, Roma tarikile Napoliye kadar gider. „

Buna mükabil İtalyan radyoları da Fransaya seyyah celbi için mukabele etmektedir.

Viyana sergisi

Viyanada bir Radyo sergisi açılmıştır.

Birinci Sahifeden Geçen Yazılar

Dil anketi

(Başı 1 inci sahifede)

— Diğer Türk lehçelerinden istifade etmeli miyiz?

— Diğer Türk lehçelerinden istifade edeceğimiz gayet tabiîdir. Esasen bu, dil inkılâbının zarurî bir icabıdır. Diğer Türk lehçelerinde maksadımıza ve zevkimize, yâni yüzü garbe teveccüh eden Türklüğün terakki yolundaki maksadına ve ruhu medenî hislerle taşan Türklüğün ince zevkine uygun lehçeler bizim için en zengin ihtiyat depolarıdır. Yeni lisan şüphe yok ki bu depolardan çok istifade edecektir. Yeter ki mazide bulunacak kelimeler, istikbalde gözettiğimiz maksatları ifade kabiliyetini haiz olsunlar. Bunun istikametini ve kaidelerini yüksek münevverlerimiz elbette tespit edeceklerdir.

— Bulunan karşılıklar içinde hoşunuza gidenler var mı? Ve bunların hangilerini kullanmak istersiniz?

— Bulunan karşılıklar içinde hele bazılarını pek beğeniyorum. Meselâ hürmet kelimesinin göz önüne getirdiği önü ilikli ve sahte mefhuma mukabil, bakınız "saygı" kelimesinde ne kadar samimilik, ne kadar canlılık vardır. Bu karşılıklar arasında beğenmediklerim de vardır. Ancak bunu o karşılıkların bizde yıllardanberi devam edegelen bir itiyada uymaması da bu telâkkimize sebep olabilir. Yahut asıl salâhiyetli kimseler de benim gibi düşünebilirler. Ve işte o zaman yukarıda dediğim gibi bunlar, yeni dilin sınırından içeri giremezler.

Bugün çalışmakta olduğum mevzu, hukuka ait olduğundan ilmî ıstılahlar tespit olununcaya kadar yeni karşılıklardan istifade edemiyeceğim. Edebî sahada adım atacak kudretim olmadığı için yeni karşılıkları nasıl kullanacaklarını yazı üstatlarından dinlemeğe ben de sizin kadar meraklıyım. Hülâsa bu iş, aldı, yürüdü. Hiç bir kuvvet, bu vakarlı yürüyüşün önüne geçemez. Esasen bütün millet bunda nöbetçilik vazifesini görüyor.„

Bir kaç kelime daha

Dün matbaamıza Bayburtlu Bahri Ef. isminde bir halk şairi geldi ve Bayburtta kullanılan bazı türkçe kelimeleri de ihtiva eden bir koşma getirdi. Koşma şudur:

— Dünya çevresini süzgeç eyledim, aldım salığını (ün, şan, şöhret) girgin Türkoğlu

— Yılgın olma (korkma), kak kazığın bu topraklara al bayrak sapını perkin (kucağında sıkı sıkı tutan) Türkoğlu

— Bayrağın aydır, sülven (Aydınlık) dünyada sür sabanını ergin (vukuflu, yetişmiş) Türkoğlu

— Örneği vardır her yadellerde, gün ışığısın sergin (bir sergi gibi açık, hiç kapalı, gizli tarafı olmıyan) Türkoğlu

— Annacında (önünde, istikametinde) vardır ayak çırpıcı (Düşman, karpuz kabuğu koyan) çözdürme örgün gergin (Müteyakkız, göğsü açık, pazısı hazır) Türkoğlu

— Sen bir kıratsın binmek isterler eş almaz terkin (terkisine) Türkoğlu

— Tan yıldızısın, doğdun güneyden (Şark, Bayburtlular Kuzey'i de garp olarak kullanıyorlar) aktın bir çırpıda (Şehap gibi düzgün ve süzgün) vurgun (Samimî, mahabetli) Türkoğlu

— Siylindin (yağdan kıl çıkar gibi çıktın) çıktın balçık içinden, değilsin yorgun Türkoğlu.

Gelen karşılıklar

Liste (17)

Şahıs: Öz, kendi. Şâhit: Tanık. Şahsiyet: Özlük, Benlik. Şâibe: Utanç, Leke, Kınat, (Kınamaktan Kınat). Şâir: Ozan, İmre, Duyan, İreten, (İretmek, Açık, fasih, düzgün söz söylemek). Şiir: Duyuk, iretme, koşma. Şataret: Şenlik, sevinç, güleç. Şevk: İstek. Şart: Bağ Şayia: Yayınç, duyunç. Şer: Kötülük, Şeref: Yücelik, Şeriat: Tanrı türesi.

Eminönü Sebzehane S. No.8
Ruhizade İbrahim İzzet

* * *

Liste (17)

Şahıs: Öz (nefs), Kişi, kimse, şahıs (hukuk ıstılahı), üçüncü şahıs. Şahit: Tanık (tanıklık, şahitlik). Şaibe: Leke. Şataret: Güleryüzlülük, sevinç. Şevk: Gönül dileği, istek, Işık. Şart: Bağ. Şayia: Yayılmış duyuk. Şer: Kötülük, kötü iş. Kötü adam, yaramaz. Şeref: Uluuk, yükseklik, Öğünç, Ben bunu kendine bir öğünç sayarım. Şeriat: Tanrı yaşası.H.— Eski listelerden: Sabah: Tan (Lehçe'den). Fecir: Tan (Lehçe'den). Mania: Ayak bağı. Bir düzeltme: Dünkü sayıda (sahip) sözünün Türkçesi olan (ıs) kelimesi dizme yanlışlığı olarak (iş) çıkmıştır. Düzeltilmesini dilerim,

Muallim Ragıp Tevfik

Suçlular

(Başı 1 inci sahifede)

nın tahrifine ait hiç bir şey söylemedim güzel ses yüzünden içerimde çoşan aşktan suurumu gaybettiğimi bir çok şahitlerle ispat ederim. Göstereceğim zavatın müdafa şahidi olarak dinlenilmesini rica ederim, demiştir.

Bunun üzerine müddeiumumî Tahsin Bey şimdiye kadar ismi geçen şahitlerin ifadelerine ve suçlunun cürmünü ikrar ve itiraf ettiğinden dolayi müdafaa şahitlerinin şuurunu gaybetmesi hakkındaki meselede ifadelerinin alınmasının doğru olamıyacağından reddini istedi.

Heyeti hâkime beş dakikalık bir müzakereden sonra Hacı Mehmedin yaşının tesbiti için telgrafla sorulmasına müdafaa şahitlerinin reddine, ifadelerinin Amasya ağır ceza mahkemesince alınmasına lüzum görülmeyen iki şahidin ifadelerinin alınmalarına karar vererek mahkemeyi 2 nisana talik etmiştir.

İkinci mahkeme İzmirin iki çeşme camiinde arapça ezan okunduğu hakkında yalan uydurmaktan maznun Karşıyaka Tuğran köyü imamı Redoslu 53 yaşında Murat oğlu Ali Ef. ye aitti.

Maznun 2 şubat ramazan bayramının üçüncü günü şimendifer istasyonunda tenekeci Cemal ve amele Yaşara İki Çeşme camiinde arapça ezan okunduğunu söylemiş ve köy camiinin koridorunda halka tebşir ve müjde mahiyetinde bağırarak ilân etmiştir. Bu yüzden bir kaç camide arapça ezan okunmasına sebebiyet vermiştir. Suçlu Cemal ve Yaşara Nalıncı Ahmet Ustadan duyduğu bu havadisi tahkik için söylediğini ve camide bağırmadığını iddia etmiştir, aslı Redoslu olan Ali Ef. Türkiyeye bundan sekiz sene evvel gelmiştir. Mahkemesi meselede ismi geçen Servet ve Sıdkı namındaki hafızların ifadelerinin celbi için 3 nisana bırakılmıştır.

Sovyetler bizim tezimizle beraber

(Başı 1 inci sahifede)

alman murahhası M. Nadolny İngiliz projesini silâh bırakımı mukavelesi için iyi ve uygun bir temel olduğunu söylemiş ve demiştir ki:

Umumî silâh bırakımı sisteminde Almanya müsavi haklara sahip olmalıdır. Almanya ile diğer devletler arasındaki silâh nisbeti de Almanyanın emniyet hakkı, coğrafya ve hususî vaziyetleri gözönünde tutularak ve başka devletler arasında olduğu gibi tespit edilmelidir. İngiliz projesinden ve M. Mac Donaldın beyanatından anlaşılıyor ki Almanyanın bu haklarına itiraz olunmıyor. Almanya bir geçiş devresini kabul etmeye hazırdır. Ancak Almanyanın emniyeti ve millî izzeti nefsi bu devre için projede bazı değişiklikleri zarurî kılmaktadır.

Birinci silâh bırakımı mukavelesi keyfiyetce farklara bir nihayet vermelidir.

Diğer murahhasların söyledikleri

CENEVRE, 28. A. A. — Silâhları bırakma konferansının dün öğleden sonraki celsesinin başlangıcında Çin murahhası. Wellington Koo, hükûmetin ingiliz plânı hakkındaki noktai nazarını izah etmiş ve bu plânın konferansın mesaisini pek ziyade kolaylaştıracağını söylemiştir.

Japon murahhası, İngiliz plânının gerek heyeti mecmuası ve gerek teferruatı hakkındaki mütaleasını sonra söyliyeceğini beyan etmiştir.

Fransa, Brezilya, Afganistan, Litvanya ve İrlanda murahhaslarının müdahalelerinden sonra umumî komisyon leh murahasını dinlemiştir .

Leh murahhası, inigiliz plânının tatbiki hususunda teşriki mesai vadinde bulunmakla beraber, birçok ihtirazî kayitler ileri sürmüş, ve bilhassa emniyet faslının katiyyen kâfi olmadığı mutaleasında bulunmuştur.

Karar

Umumî komisyon, İngiliz projesinin ihzarî komisyon tarafından tanzim edilmiş olan mukavelename projesinin umumî çerçevesi içinde kalmakta ve Fransız tekliflerinden mülhem bazı yeni unsurları ihtiva eylemekte olduğunu mevcut 42 azanın ittifaki ile kabul etmiştir.

Komisyon, paskalya tatillerinden sonra ingiliz projesinin fasıl, fasıl, madde, madde müzakere edilmesine karar vermiştir.

Çünkü o zamana kadar muhtelif heyetler, projeyi değiştirecek veya tamamlıyacak teklifler hazırlıyabileceklerdir.

Reye müracaat edilmeden evvel Sovyet Rusya, Almanya, İtalya, Avusturya, ve Macaristan mümessilleri bu kararın esbabı mücibesi hakkında bir takım ihtirazî kayıtlar ileri sürmüşlerdir.

M.Henderson'un teklifi üzerine umumî komisyon, 25 nisana tehir edilmiştir. Teknik komiteler, bu tatil esnasında reislerinin kararı ile toplantılar yapabileceklerdir.

Son dakika

İngiliz hariciye nazırının beyanatı

CENEVRE, 28. A. A. — İngiltere hariciye nazırı M. John Simon silâh bırakımı konferansının umumî komisyonunda İngiliz plânını müdafaa için söz aldığı sırada türk noktai nazarına cevap olarak şu beyanatta bulunmuştur:

— Muhterem Türk murahhası beyanatında İngiliz vesikasına Avrupa effektifleri cetvelinde Türkiyenin zikredilmemiş olduğunu ifade ve hatta bunu siyasî bir manayi nizammun edebileceği suretinde tefsir eyledi. Gerek kendi memleketim gerek, tabir caizse, Türkiyedeki dostlarımızın menfaati namına bu bapta varit olabilecek herhangi süitefehhümü izale etmek isterim.

Görüleceği veçhile, effektif cetvelinin başında bulunan notta bu cetvelin yalnız Avrupa kıt'asındaki memleketlere ait rakamları ihtiva etmekte olduğu mezkûr bulunmakta ve ikinci fasılda Avrupa kıt'asındaki müsellah kara kuvvetleri teşkilâtı hakkında ahkâmı mahsusayi ihtiva etmektedir. Cetvelimizi tanzim ederken Türk müsellah kuvvetlerinin kısmı küllisinin bizim anlayışımıza göre Avrupa kıt'asının haricinde bulunmasını nazarı dikkatte tutmuştuk. Binaenaleyh Türk ordusunun heyeti umumiyesiyle munhasıran Avrupa kıt'ası orduları için derpiş edilen hususî rejime tabi tutulmasını teklif etmenin mühik olacağına emin değildik. Ve şunu da ilâve edebili-

kûmetinin vaziyetiyle Türkiyenin vaziyeti arasında her iki memleketin de Avrupa kıt'ası haricinde başlıca menfaatleri olması noktasından bazı müşabehet vardır. Ve eğer bu hususta yanılmışsak Türkiyenin cetvele ithal edilmemiş bulunmasının hiçbir manası olmadığını muhterem Türk murahhasının bilmesini isterim.

Türkiye emin olabilir ki, eğer Türkiye hükûmetinin arzusu bu merkezde ise Türkiyeyi mevzuu bahis cetveldeki listeye ithal etmek suretiyle herhangi bir hatayi tashih hususunda teşriki mesaiye çok haheşkâr bulunacağız.

Herhalde konferansın mesaisi neticelenmeden evvel bu cetvelin dünyanın başka mıntakalarını ihtiva edecek surette tevsi olunması lâzımgelecektir.

Lausanne muahedesi

Türk murahhası ikinci bir noktayi da mevzuu bahsettik ki bunun hakkında da birkaç söz söylemek isterim.

Mümaileyh dedi ki: — İtilâfname projesi, Versailles, Saint German, Tiriyanon ve Neuillie sulh muahedelerinin bazı ahkâmının yerine kaimolmağı istihdah ettiği halde bunun Lozan muahedesi ahkâmı yerine kaim olacağına dair hiçbir işaret yoktur. Bu beyanat bir süitefehhümden neş'et etmektedir. İngiliz itilâfname projesinin son maddesinin — Madde 96 — tatbikına gelince sulh muahedelerinin mevzuu bahsolan hükümleri Almanya, Avusturya, Macaristan, Bulgaristanın silâhlarını ve silâhlı kuvvetlerini halen tahdit eden ahkâm deye 96 inci maddenin tarif ettikleridir.

İşte Efendiler,

Türk meslektaşımızın da malûmu olduğu veçhile Lausanne muahedesi bu mahiyette bir hükmü ihtiva etmektedir. Türkiyenin silâhları ve silâhlı kuvvetleri muahede ile tahdit edilmemiştir. ve bizim teklifimizin 96 ıncı maddesi yalnız silâhların ve silâhlı kuvvetlerin tahdidine mütedair hususatın yerine kaim olacağına göre Türkiye hakkında buna müşabih bir hükme ihtiyaç görülmemiştir.

Çocuktaki cüret

AKRON, 28. A. A. — Amerikada Madam Lindbergden yirmi bin dolar çekmek isteyen 14 yaşında bir mektep

Devlet Demiryolları idaresi ilânları

Irmak - Çankırı hattı üzerinde km. 61,850 deki taş ocağından çıkarılacak 4000 m3 balastın kapalı zarfla münakasası 10 Nisan 933 pazartesi günü saat 15 te Ankarada idare binasında yapılacaktır. Fazla tafsilât Ankara ve Kayseri veznesinde beşer liraya satılan şartnamelerde yazılıdır. (1239)
1104

Bayram Tenzilâtı

Kurban bayramı münasebetile 1-2 Nisandan 11-12 Nisan 1933 tarihine kadar Devlet Demiryolları istasyonlarından bilet alacak yolculara bayramlara mahsus tenzilât yapılacaktır. (1394)

MİMARLARA

Güzel San'atlar Akademisinden:

Ankara'da inşa edilecek sergi binası müsabaka mühlet 20 Nisana kadar temdit edilmiştir. Şartnameler Akademide tevzi edilmetkedir.

Beşiktaş Malmüdürlüğünden:

Yıldız'da Harp Akademisi kumandanlığında mevcut 32 kalem hurda motor ve filim müzayedesi bilmüzayede satılacaktır. Taliplerin yevmi ihale olan 15 Nisan 933 tarihine müsadif cumartesi günü saat 14 te Harp Akademisi Kumandanlığında müteşekkil komisyonu mahsusuna müracaatları. (1262)

İstanbul Belediyesi ilânları

Kadıköy dairesinden: Dairei belediye karşısındaki baraka pazarlıkla kiraya verileceğinden talip olanların 15 Nisan 933 cumartesi günü saat on beşte Daire encümenine müracaatları ilân olunur. (1397)

F R A N K L E N

SİPERİ SAİKAYI İCAT ETMEKLE

Beşeriyeti yıldırım tehlikesinden kurtarmıştır. Profesör MEÇNİKOF'un icadı olan PROFİLAXİN ise gençliği yıldırım felâketinden daha müthiş Frengi ve Belsoğukluğu afetinden kurtardı. İhmal etmeyiniz cebinizde daima PROFİLAXİN bulundurunuz.

P R O F İ L A X İ N

AZERİ TÜRK GENÇLER BİRLİĞİNDEN:

31-3-933 cuma günü saat 14 te Sultanahmette " Muallimler Birliği " salonunda birliğimizin senelik umumi içtimaı yapılacağınadn bilûmum azalarımızın gelmeleri ilân olunur.

İst. Mr. Kumandanlığı Satınalma kom. ilânları

Maltepe Lisesi için 45 karyola somya ve çerçivesinin yeniden imaliyle mezkûr karyolaların bozuk aksamının tamiri 2 Nisan 933 pazar günü saat 10 da pazarlıkla yapılacaktır. İsteklilerin şartnamesini görmek için her gün ve pazarlığa girişeceklerin belli vaktinde komisyonda hazır bulunmaları. (582)
(1378)
1341

* * *

Levazım Yollama Müdürlüğü için 2000 kilo gaz, 1500 kilo makine yağı, 50 kilo don yağı, 150 kilo üstüpü, 850 kilo koltukluk halat, 50 kilo arap sabunu, 35 kilo grafitli salmastra, 50 kilo kurşun tozu 1-4-933 cumartesi günü saat 14 te bir şartnamede pazarlıkla satın alınacaktır. İsteklilerin şartname ve nümunelerini görmek için her gün ve pazarlığa girişeceklerin belli vaktinde komisyonda hazır bulunmaları. (583) (1389)

* * *

Kuleli Askerî lisesi için (55) dolap 3-4-933 pazartesi günü saat 14 te pazarlıkla satın alınacaktır. İsteklilerin şartname ve örneğini görmek için her gün ve pazarlığa girişeceklerin belli vaktinde komisyonda hazır bulunmaları. (585) (1391)

* * *

Harbiye mektebi ihtiyacı için (50) çift İskrim ve 500 çift jimnastik ayakkabısı 2 Nisan 933 pazar günü saat 11 de ayrı ayrı pazarlığı yapılacaktır. İsteklilerin belli vaktinde komisyonda hazır bulunmaları. (586) (1392)

A. NECİP Radyo

Sizi yüksek fiatın yabancı Radyolara mutaç etmez. İstanbul Yeni postane arkasında Türkiye Han.

Dr. İHSAN SAMİ

ÖKSÜRÜK ŞURUBU

Öksürük ve nefes darlığı boğmaca ve kızamık öksürükleri için pek tesirli ilâçtır. Her eczanede ve ecza depolarında bulunur.
815

Sultanahmet ikinci sulh hukuk mahkemesinden : Fatma Hanım tarafından Nesip B. aleyhine ikame olunan izaleyişuyu davasından dolayi ikametgâhının meçhuliyeti hasebile vukubulan ilânen tebliğata rağmen gelmiyen Nesip Bey hakkında H. UŞ. M. K. 402 inci maddesi mücibince evrakı davanın okunduğundan bahisle gıyap kararı ittihaz edilerek muhakemesi 12-4-933 çarşamba saat 14 te talik kılınmış olduğundan mümaileyh muayyen gün ve saatte gelmediği taktirde gıyabında muamele icra kılınacağı ilân olunur.

" Millî Tasarruf ve iktısat Cemiyeti „ diyor ki:

" Yurtdaş, Yerli Malından şaşma! „

Yerli Malların en iyisi, en sağlamı ve en ucuzu

Yerli Mallar Pazarındadır

Ankara'da Çocuksarayı caddesinde | İstanbul'da Bahçekapı'da ve Beyoğlu İstiklâl caddesinde | Samsun'da Bankalar caddesinde

482

DAKİK ZIYA Memedeki çocuklara ilk yedirilecek çok kıymetli ve sıhhî bir gıdadır.
1031

Istanbul İthalât Gümrüğü Müdürlüğünden:

Adet	Kilo	Cinsi eşya	Müzayede bedeli
12369	13854	Paslı delik tenekesi Avarya gaz	461 Lira
3090	3616	" " " "	161 "

Yukarda iki kalemde yazılı eşya 622 lirada talibi uhdesinde takarrür etmiş ise de fazlasına talip çıktığından 4-4-933 tarihinde saat 14 te yeniden müzayede ve ihalei kat'iyesi icra kılınacağından isteği olanların satış komisyonuna müracaatları ve hazır bulunmaları ilân olunur. (1398)

Fatih Malmüdürlüğünden:

Mübadil Simon veledi Nikolaya ait Balatta Hacı İsa mahallesinde dörtyol ağzında 81-83 ve 71-79 No. dükkânların nısıf hisselerinin mülkiyeti bilmüzayede satılacaktır. Müzayede müddeti 15 Mart 933 tarihinden 9 Nisan 933 tarihine kadar yirmi beş gündür. Taliplerin 9 Nisan 933 tarihine müsadif pazar günü saat onda Fatih Mal Müdürlüğünde müteşekkil satış komisyonuna müracaatları. (1191)

Gedikpaşa'da Jandarma Satınalma Komisyonundan:

Çift atlı yirmi dört adet at arabasının 24 çift hayvan koşumu takımının 11 Nisan 933 salı günü saat 11 den 12 ye kadar satın alınacaktır. Talipler evsaf ve şeraiti anlamak üzere her gün pazarlığa iştirak için mezkûr günün muayyen saatinde komisyona müracaatları. (1393)

Askerî fabrikalar ilânları

Askerî San'atlar mektebi için 500 kilo Çarşamba çalı fasulyesi pazarlıkla mübayaa edilecektir. Vermek istiyenler 30 Mart 933 perşembe günü saat 14 te Tophanede eski salı pazarında askerî fabrikalar satınalma komisyonuna müracaat eylemeleri. (1385)

İkinci Ticaret Mahkemesinden:

İstanbulda Yağiskelesinde 11/5 numaralı mağazada Sezai Ömer ve Ali Rıza Şirketinin Ankara Memurlar Kooperatif Şirketi zimmetinde mal bedelinden alacağı olan mebaliği nâtık olup mezkûr kooperatif şirketi tarafından, Sezai Ömer ve Ali Rıza Şirketine gönderilmiş olan biri: 5 şubat 933 tarihli ve 657 numaralı ve 21 şubat. 933 vadeli ve 692 lira 32 kuruşu havi. Diğeri: 8. şubat. 933 tarihli ve 662 numaralı ve 20. mart. 933 vadeli ve 573 lira 51 kuruşu muhtevi iki kıt'a emre muharrer senedin zayi olduğu mumaileyh Sezai Ömer ve Ali Rıza Şirketi tarafından bilbeyan mezkûr senetlerin iptali talep olunduğundan mevzuubahis iki kıt'a emre muharrer senedin her kimin yedinde ise 45 gün zarfında mahkemeye ibraz edilmesi ve aksi takdirde salifüzzikir senetlerin iptaline karar verileceği ticaret kanununun 638 inci maddesine tayfikan ilân olunur.
1186

SEYRİSEFAİN

Merkez acenta: Galata Köprübaşı B. 2362. Şube A. Sirkeci Mühürdar zade H. 2,3740.

TRABZON POSTASI

"GÜLCEMAL,,

29 Mart çarşamba 18 de Galata rıhtımından kalkar. Dönüşte Tireboluya da uğranılır.

Pertevniyal Vakfından:

Pertevniyal Vakfından Aksarayda Tramvay caddesinde Pertevniyal Türbesi ittisalindeki arsaya olbaptaki proje ve şartnamesi mucibince müceddeten üç dükkân inşası kapalı zarf usulile 19-Mart-933 tarihinden 10-Nisan-933 tarihine müsadif Pazartesi gününe kadar mevkii münakasaya konulmuştur. Talip olanlar şartname ve projeleri almak üzere her gün öğleden sonra İstanbul Evkaf Müdüriyetinde Pertevniyal Vakfı idaresine ve ihale günü olan salifülbeyan Pazartesi günü saat on beşte kapalı zarflarının idare encümenine tevdi etmeleri.
1068

3 üncü kolordu ilânları

K. O. ve I. F. ihtiyacı için pazarlıkla 15,000 kilo bulgur satın almacaktır. İhalesi 30 Mart 933 perşembe günü saat 14 tedir. Taliplerin şartnamesini ve nümunesini görmek üzere her gün ve pazarlığma iştirak için o gün ve vaktinden evvel Fındıklı'da 3. K.O. Sa. Al. Kom. nuna müracaatları (67) (1362)
1308

* * *

1 ci Fırka ihtiyacı için pazarlıkla 18,000 kilo yataklık ot satın almacaktır. İhalesi 30 Mart 933 perşembe günü saat 14,30 dadır. Taliplerin şartnamesini görmek üzere her gün ve pazarlığma iştirak için mezkûr gün ve vaktinden evvel Fındıklıda 3. K. O. Sa. Al. Komisyonuna müracaatları. (68) (1363)
1309

* * *

K. O. hayvanatı için pazarlıkla 4 kalem muytabiye satın almacaktır. İhalesi 30 Mart 933 perşembe günü saat 11 dedir. Taliplerin şartnamesini ve nümunelerini görmek üzere her gün ve pazarlığma iştirak için o gün ve vaktinden evvel Fındıklıda 3 K. O. Sa. Al. komisyonuna müracaatları. (69) (1364)
1310

* * *

1. F. için çift kauçuklu ve bir kat izoleli 800 metre kordon teli alınacaktır. Verilmesi 30 Mart 933 saat 11,30 dadır. İsteklilerin gün ve saatinde komisyona gelmeleri. (70)
(1377)
1340

* * *

61. F. Sa. Al. Kom. dan:

Pazarlıkla alınacak Çorlu kıt'atı için 140,000 Tekirdağı kıt'atı için 191,000 kilo Una talip çıkmadığından ihalesi 2 Nisan 933 pazar günü saat 15 ve 16 ya bırakılmıştır. Taliplerin şartnamesini görmek üzere her gün ve pazarlığma iştirâk için o gün ve vaktinden evvel Çorlu'da 61. F. Sa. Al. Kom. nuna müracaatları. (3040) (1365)

İstanbul asliye altıncı hukuk mahkemesinden: Hayriye H. tarafından kocası Eyüpte Kuru kavakta Doktor Faik Beyin 11 No. lu hanesinde mükim Hüseyin ef. aleyhine ikame olunan boşanma davasına dair dava arzuhali mümaileyhin mezkûr adresten çıkarak bir semti meçhule gittiği mubaşiri ve mahalle muhtarı tarafından verilen meşruhattan anlaşılmasına binaen usulun 141 inci maddesi mucibince dava arzuhalinin ilânen tebliğine karar verilmiş olduğundan bermucibi karar keyfiyet dava arzuhal tebliği makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

AL'ETOILE
Hovagimyan Biraderler
Beyoğlu İstiklâl caddesi 437

Bütün dünyada en meşhur marka olan CLAVERIE DE PARIS'in icatgerdesi Mayo kemerleri MIXTE korselerini arayınız Şık, rahat ve sıhhî en son model hazır ve ısmarlama korseler. Korseler için zengin lev azimat çeşitleri Damar şişkinliği için WIC ve OCULTA marka elâstiki çoraplar. Taklitlerinden sakınınız.
572

DOKTOR
HORHORUNI
Her gün akşama kadar hastalarını Eminönü Valide kıraathanesi yanındaki muayenehanesinde tedavi eder.
Tel. 2,4131
637

İPEKİŞ'te Maroken Birman'lar 295 Kuruşa!

Maroken Birman İPEKİŞ'in en ziyade benimsediği bir kumaştır.

İPEKİŞ'in Maroken Birmanlar'ı ile en ağır tuvaletten en hafif spor robuna kadar her türlü ipekli elbise yapılabilir.

MAROKEN BİRMAN'ların tam 178 muhtelif rengi vardır!
1367

SON BAYRAM

Ticarethanemiz, Bayramertesi kat'ivver kapanacağından muhterem müşterilerimizin

1 LİRALIK
SERGİMİZDEN
istifade etmelerini
SON DEFA
Olarak tavsiye ederiz.
Sultanhamam'ında
BALCILAR

Gedikpaşada Jandarma Satınalma komisyonundan:

Satın alınması mukarrer (15,000) yün kuşağın kapalı zarf münakasası 3 Nisan 933 tarihinde pazartesi günü saat on birde İstanbul'da ve Ankara'da yapılacağından isteklilerin şartname ve nümuneyi görmek üzere her gün ve münakasaya girmek için ilk teminat ve teklifnamelerile beraber mezkûr günde muayyen saate kadar İstanbul'da Komisyonumuza ve Ankara'da da Jandarma Umum Kumandanlığı Beşinci Levazım Şubesine müracaatları. (1066) 934

Gedikpaşada Jandarma Satınalma Komisyonundan:

Satın alınması mukarrer otuz bin ilâ otuz beş bin metre yazlık haki yerli pamuk kumaşın kapalı zarf münakasası 9 Nisan 933 pazar günü saat 16 da yapılacağından taliplerin şartname ve nümuneyi görmek üzere her gün ve münakasaya girmek için ilk teminat ve teklifnamelerile beraber mezkûr günde muayyen saate kadar komisyonumuza müracaatları.
(1150)
1062

Istanbul Gümrük Muhafaza Başmüdürlüğünden:

4620	Metre	Yazlık elbiselik kumaş
1780	„	Yazlık elbiselik kumaş
1050	„	Kaputluk kumaş
750	„	„ „
1850	„	Astarlık bez.
5100	„	Çamaşırlık bez.
3300	„	Kılıflık bez
1272	Çift	Yün çorap
540	„	Kundura
645	Adet	Kilim

1 — Yukarda yazılı (10) kalem eşya pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Pazarlık işi İstanbul Gümrük Muhafaza Başmüdürlüğündeki Satmalma komisyonu tarafından Nisanın (2) sine rastlıyan pazar günü saat 9 dan 16 ya kadar uzıyacaktır.

3 — İstekliler iğreti güvenmelerile o gün satmalma komisyonuna gelsinler.

4 — Nümune, şartname ve evsaf kâğıtları her gün satmalma komisyonumuzda görülebilir. (1368)
1336

Türkiye Hilâliahmer Cemiyeti
Merkezi Umumisinden:

Hilâliahmer Umumî Meclisi 1933 senesi Nisanının 25 inci Salı günü sabah saat onda Ankara'da Yenişehirde Cemiyetin merkezi umumî binasında alelâde içtimaını yapacağından, iştirak edecek mürahhasların mezkûr tarih ve saatte Hilâliahmer merkezi umumisini teşrifleri rica olunur.

RUZNAME:

1 — Reis ve reisisanilerle kâtiplerin intihabı
2 — Meclisi umumî tetkik Komisyonu ve Merkezi Umumî icraat raporlarının tetkiki ve kabulü halinde merkezi umumî zimmetinin ibrası,
3 — 933 - 934 bütçesinin tasdiki,
4 — Çıkacak merkezi umumî azası yerine diğerlerinin intihabı,
5 — Tetkik komisyonu azasının yeniden intihabı,
6 — Merkezi umumî teklifatı.
1298

Gedikpaşada Jandarma Satınalma Komisyonundan:

Satın alınması mukarrer beş bin ilâ yedi bin beş yüz metre kışlık elbiselik yerli yün kumaşın kapalı zarf münakasası 9 Nisan 933 pazar günü saat on dörtte yapılacağından taliplerin şartname ve nümuneyi görmek üzere her gün ve münakasaya girmek için ilk teminat ve teklifnamelerile beraber mezkûr günde muayyen saate kadar komisyonumuza müracaatları. (1151)
1063

Ziraat kursları
Ziraat Mektebi Müdürlüğünden:

1.— Mektebimizde halk ve çiftçi için aşağıda isimleri yazılı Ziraat kursları açılacaktır. Bu kurslara alâkadar herkes gelebilir.

2.— Kurslara girecekler en nihayet 5 Nisan 933 akşamına kadar tahrirî veya şifahî olarak mektep müdürlüğüne yahut İstanbul Ziraat müdürlüğüne müracaatla isimlerini yazdırmalıdırlar.

3.— Kurslar ders ve daha ziyade tatbikat halinde olacaktır.

4.— Kurslar Yeşilköy civarında Halkalıdaki Ziraat mektebinde olacaktır.

5.— Kursa iştirak edecekler mektep vesaitinden istifade edebilirler.

6.— Bağcılık kursu : 9 Nisan 933 de başlıyacaktır. Pazar ve salı günleri olmak üzere haftada iki gün devam edecek ve dört hafta sürecektir.

7.— Bahçıvancılık kursu : 10 Nisandan 18 Mayısa kadar pazartesi ve perşembe günleri olmak üzere altı hafta devam edecektir.

8.— Tavukçuluk kursu : 12 Nisanda başlıyacak cumartesi ve çarşamba olmak üzere dört hafta sürecektir.

9.— Sütçülük kursu : 12 Nisanda başlıyacak cumartesi ve çarşamba günleri olmak üzere beş hafta sürecektir.

10.— Daha fazla izahat almak isteyenler hergün İstanbul Ziraat müdürlüğüne veya mektebe (Tele. Yeşilköy: 40) müracaat edebilirler. (1300)
1197

Istanbul Gümrük Muhafaza Başmüdürlüğünden:
583 adet kasket ilânıdır.

1 — Gümrük Muhafaza ve Mıntaka memurları için 583 adet kasket pazarlıkla imal ettirilecektir.

2 — Kırdırma şartları kâğıdının tastikli suretleri İstanbul Gümrük Muhafaza Başmüdüriyetinden alınacaktır.

3 — Pazarlık : Gümrük Muhafaza Başmüdüriyetindeki Komisyon tarafından yapılacaktır.

4 — Pazarlık : 30-3-933 tarihine rastlıyan Perşembe günü saat 14 tedir.

5 — Her istekli biçilmiş bedelin % 7,5 ğu olan 63 lira muvakkat güvenme " teminat " larile belli saatten evvel Komisyona gelmeleri.

6 — Örnek : İstanbul Gümrük Muhafaza Başmüdüriyetindedir. İstekliler orada görebilirler. (1369)
1337

İLÂÇLARINIZI Bahçe Kapı'da SALİH NECATI den alınız. Reçeteleriniz büyük bir dikkat ciddî bir istikametle hazırlanır ASİPİROL NECATİ Grip, nazle baş ve diş ağrılarının müessir ilâcıdır. Lûtfen tecrübe ediniz.
1078

Süt veren annelere **Fosfatlı Şark Malt Hülâsası** Kullanınız sütünüzü arttırır Çocukların kemiklerini Kuvvetlendirir

İstanbul ve Trakya Şeker Fabrikaları Türk Anonim Şirketinden:

Alpullu Seker Fabrikasının İstanbul depolarından kristal toz şekeri atideki fiatla her isteyene bin kilodan eksik olmamak üzere satılır.

Kristal Toz, Kilosu 36,75 Kuruş

Taşradan vuku bulacak siparişler yüzde yirmisi peşin ve mütebakisi hamule senedi mukabilinde ödenmek üzere derhal gönderilir. Depodan itibaren bilcümle masarif ve mes'uliyet müşteriye aittir. Müşteri isterse sigorta ettirilir.

Adres: İstanbul, Bahçekapı, 4 üncü Vakıf han 4 üncü kat, Telgraf adresi: İstanbul Şeker Telefon: 24470.79
480

Ankara Milliyet Postası

Ankaralının Defteri

Bolşeviklik, Türk komünizmi, Kızıl ordular?

ANKARA Teşrinisani 1920

Her şeyde taklitçilik fenadır. Fakat taklitçiliğin en fenası; inkılâpçılıkta yapılanıdır: Rusyadaki komünist hareketi burada da bazı akisler uyandırmıştır. Türkiyenin kurtuluşunu bu yolda görenlere tek tük tesadüf ediliyor. Bunlar neye dayanıyorlar? Rusyada ihtilâl muvaffak olmadı ki... Komünist ihtilâli; Rusyanın haricî düşmanlarını susturmadı ki. . . Mevhum, meşkûk emellere bel bağlanamaz.

Bir kaç gündür ki, bolşevik sefareti, Ankarada, içimizde yaşıyor. Rusyadan gelen bu yoldaşları, pek derin bir saygı ile selâmladık. Ankarada komşularımız lehinde çok samimî tezahürat oldu. Bu selâm tezahüratı içimizden geliyor. Çünkü karşımızda ne Çar var, ne çarlığı temsil eden Rusya var. Muhatabımız, doğrudan doğruya Rus miletidir, asırlardan beri Çarların pençesi altında ezilen Rus köylüsünün mümessilleridir.

* * *

Rus heyeti; İç Aanadolu yolundan Ankaraya geldi. Heyet azasından bir zat yolda çektiklerini, yolların bozukluğunu anlattı durdu. Ona hak verdim ve ilâve ettim:

— Sizin kadar, biz de Çarlardan nefret ediyoruz. Bunu verdiğiniz misal ile isbat edebiliriz. Osmanlı Türkiyesi, bütün bu geçtiğiniz yerlere yol ve şimendifer yapmak imkânına malikti. Fakat Rus Çarları Şark vilâyetlerimizde şimendifer inşasını bize yasak etmişlerdi. Bu yüzden şimendifersiz kaldık. Şimendifersizlik yüzünden de işte bütün yurdumuzu kaybetmek tehlikesine maruz bulunduk. Mahrumiyetimiz yalnız yolsuz kalmaktan ibaret olmadı. Bu kadar zarif, temiz Rus milletini de yakından tanımamıza mani oldular...

Bolşevik heyetinin yollarda, memleketin şurasında burasında komünizm propagandası yaptığını söyleyenler, buna mani olmak lüzumunu ileri sürenler var.

Onların sistemleri, vazifeleri bu.. Doğrusu buna pek ehemmiyet vermiyorum. Buna benzer propagandaların bizde tesiri olmaz. Çünkü Rusyada mevcut şerait ile Anadoludaki hayat şeraiti büsbütün başkadır.

Karl Marks; bir kitabında dünyanın en rahat yeri Anadoludur, demiş.. Bu büyük adam yanılıyor: Dünyanın en büyük belâlarını Anadolu çekmiştir. Bu kadar çekiden sonra hâlâ ayakta durması için Anadoluda sinmeyen bir kudret, kırılmayan bir irade olmak lâzım... Bizi ayakta tutan bu kudrettir, bu iradedir. Bizde inkılâp ve ihtilâl istiyoruz. Buna muhtacız. Fakat bizim inkılâp ihtiyacımız; Rusyada olduğu gibi kanlı. dahilî, sert bir ihtilâl değildir. Böyle bir zaruret duymuyoruz. Esasen Türkiyede inkılâba mukavemet edecek menfî kuvvetler azdır. Burada cehaletten doğan mukavemetler olabilir; yoksa sınıf kavgaları olmaz. İhtilâl ve inkılâp fikrinde Anadolunun zengini; fukarasından bile ileridir.

Rus inkılâpçıları Çarlardan mukavemet gördü, zadegândan mukavemet gördü, muhtelif sınıflardan mukavemet gördü. Rus köylüsü asırlardanberi esirdi. Rusyada asırlık arazi meseleleri vardı. Komşularımızda ihtilâlin bu kadar sert olmasına sebep budur. Halbuki bütün bu hususiyetler Türkiyede yoktur. Bizde içtimaî meseleleri, kan dökmeden halletmek kabildir: Zemin müsaittir, milletin kabiliyeti müsaittir. Yeter ki fesatçılara meydan verilmesin!..

* * *

Bolşevik Rusya ile bir ittifak mevzuu bahsoluyor. Hattâ bu ittifak projesinin parafe edildiğini de söylüyorlar.. Bu işi, yakından biliyorum: Ankara ile Moskova arasında böyle bir anlaşma ve uyuşma olduğu doğrudur. Yalnız içtimaî meseleleri politika meselelerine karıştırmakta isabet yoktur. Türkiye; bolşevik olmadan da Rusya ile en samimî, en ciddî bir dost olabilir. İki millet te ayni inkılâp yolunun yolcusudur!

Rusya ile ittifak rivayeti; meclis muhitinde türlü türlü ihtimallere yol açtı. Merkez ve kuyulu kahvelerde, Abdullah Efendinin lokantasında, gece toplanmalarında bu ittifaktan, Rusyanın bize göndereceği Kızıl ordulardan bir düziye bahsediliyor. Kendi nefsine ve muhitine güvenemiyen zayıf iradedilere hayal ve ümit mevzuu açıldı. Bunların gözü, şimdi şark ufuklarında Ankaraya doğru gelmekte olan dost, yardımcı Kızıl askerlerini arayor. Bazı rivayetler, şayialar var ki, maneviyata kuvvet verirler. Kızıl ordular efsanesi böyledir. Sukutu hayalin en geç olmasını temenni edelim.

MİLLİCİ

Vilâyet maarif bütçesi

ANKARA, 28 (Telefonla) — Vilâyet Umumî Meclisi Bütçe Encümeni bugün toplanarak Maarif bütçesinin müzakeresine devam etmiştir. Vilâyet merkezinde yapılmakta olan yarım günlük tedrisattan doğan gayritabiî vaziyeti önümüzdeki ders senesinde kaldırmak için encümen azamî tedbir almağa karar vermiştir.

Bu maksatla ya yeniden mektep yapılacak, yahut kira ile bina tutulmak suretile yeni mektepler açılacaktır.

At koşuları

ANKARA, 28 (Telefonla) — Muhafız alayının tertip ettiği at koşularının beşinci ve sonuncusu bugün Alay kumandanı İsmail Hakkı Beyin idaresinde yapılmıştır. Saat 9.30 da koşuya telsiz istasyonunun şimalinden başlanmış, Karacakaleye gidilmiş ve Karacakalenin garbındeki Çubuk çayı geçilerek Tavukçuluk Enstitüsünün yanında nihayet bulmuştur. Mesafede 7 kilometrelik çıkış ve inişli hendek ve mâniler vardır. Koşuyu müteakip alaya dönülerek İsmail Hakkı Bey tarafından müsabıklara çam dalları takılmış, çay ikram edilmiştir.

Çocukların Yıkanma işi

Himayeietfal Ankarada nasıl çalışıyor?

ANKARA, 28 (Telefonla) — Himayei Etfal Cemiyeti Reisi Dr. Fuat Bey Himayei Etfalin Ankaradaki faaliyeti hakkında gazetemize şu izahatı vermiştir:

Fuat Bey

— Çocukların yıkanma işi Cemiyetimizce ehemmiyetli bir mesele hâlinde tetkik olunmaktadır. Temas ettiğim muallimler talebelerinin muntazaman yıkanmakta olduklarını söylemektedirler. Ancak bunun daha ziyade intizam altına alınması ve yıkanma günlerinin daha sıklaştırılması lâzımdır.

Cemiyetimiz binasında çocuklara ve annelere açık olan banyomuzda her gün vasatî olarak 80 den 120 ye kadar anne ve çocuk yıkanmaktadır.

Mektep talebelerinin memleket dahilinde sık sık seyahatler yapması hem sıhhat, hem de millî terbiye noktasından lüzumludur. Bilhassa ormanlarda kamp kurmak suretile bu gibi turlar yapılması sıhhî faydayı daha kuvvetli bir şekilde temin eder.

Önümüzdeki yaz tatilinden istifade ederek işe ufak mikyasta başlamak niyetindeyiz. İlerde bu işi tevsi edeceğiz ve meselâ gelecek sene Uludağa gitmek ve daha ilerde de bu seyahatin şümûl sahasını genişletmek mümkün olacaktır.

Muhtaç çocuklara sıcak yemek vermek meselesini henüz tetkik etmekteyiz. Bir çocuğun kalori hesabile iaşesinin kaça malolduğunu tespit ile meşgulüz. Tetkikatımız bitince muayyen bir miktar talebeyi iaşe için tertibat alarak işe başlıyacağız.

Otomatik büfeler

ANKARA, 28 (Telefonla) — Memleketimizde otomatik büfeler yapmak üzere Himayei Etfale müracaat eden Viyanalı şirketle cemiyet arasında müzakere devam etmektedir.

Operatör Emin Beyin temsil ettiği bu şirketten bazı hesaplar hakkında malûmat istenmiştir.

Yurtdaş!

Kurban Bayramında misafirlerine yerli kuru ve yaş yemişlerimizden ikram et.

Millî İktısat ve Tasarruf Cemiyeti

"Asrî,, işkembe çorbacısı

" Sabaha kadar içer çorbacıya düşerdik ve harap midelerimizi düzeltir, canımıza can katardık...,,

Ankarada Asrî işkembeci dükkânı

ANKARA, 28 (Milliyet) — Yorgun argın akşam yemeği yemek için lokantaya gidiyordum. Aşina ve muntazam fasılalı bir tıkırtı beni dalgamdan uyandırdı. Soluma baktım; bir işkembe çorbacısı. Kafamdan ânî ve saikavî bir tereddüt devresi geçti;

— Buraya gireyim mi?

Hem değişiklik olur, hem eski hatıraları canlandırırım. Lâvhasma baktım; "Asrî işkembe çorbacısı".. Eh hadi bunların bir de asrîsini görelim..

* * *

Asrî, masrî değil.. Basbayağı, bildiğimiz, gördüğümüz gibi değişmeyen klâsik tipi ile bir işkembe çorbacısı.

Duvarlarda yine Kâhtane, Göksu, Kızkulesi, Fenerbahçenin bir acemi ressamın kırılası elile yapılmış zevki körletici allı, yeşilli resimler. .

Mahut kocaman kazan ve mefret maşa.. Yine bir köşede temelli baş fırını, bir dolabımsı camakân içinde de beyin haşlaması, ciğer kebabı, fasulye piyazı. filân..

* * *

Ben içeri girince herkes dikkatle bana baktılar. İlk gördüğüm boş yere oturdum. Sağda bir sürü Bulgar amele, solda çakır keyif oldukları hallerinden ve neşelerinden belli genç işçiler grupu, tek tük ihtiyar ve bekâr memurlar ve saire kimseler...

İçeri girerken dikkatle bana baktıklarından anladım ki onlar buranın gediklisi, ben ise bir yabancı. Acemilik mahcubiyetim henüz zail olmamıştı ki yanımdan bir ses;

— Merhaba, azizim.

Dedi. Bu bir ihtiyardı. Traşlı ve bitkin bir yüzü, dökük kılığı vardı.

— Merhaba efendim.

Gençlerin kahkahaları, Bulgarların yabancı şiveleri, muhtelif gürültüler arasında ara sıra garsonun Arnavut şivesile siparişleri duyuluyor;

— Yarım kes..

— Bir yumurtalı..

Ben de bir yumurtalı çorba ısmarladım. Bu yabancı muhitin verdiği sıkıllganlıkla gözleri önümdeki kocaman sirke şişesine ve kocaman kırmızıbiber bokkasına diktim.

* * *

Parisin halinde soğan çorbası meşhurmuş. Bizim ayyaşlar arasında da bol sirke ve sarmısaklı işkembe çorbasının büyük bir şöhreti vardır.

Bunu ayyaşların istediği şekilde yalnız bu tip dükkânlarda bulursunuz. Bu çorbacılar ayni zamanda nar gibi kızarmış başlar, ciğer kebapları, fasulye piyazları da yaparlar.

Temizliklerini bilmem, fakat bu nevileri şahıslarına münhasır yiyecekleri bunlar hakikaten iyi ve nefis yaparlar.

* * *

— Sizde mi erkencisiniz?

Yanımdaki ihtiyar soruyor;

— Hayır, ben içmem.

—Ne mutlu..

Bir kaç dakika sükûttan sonra, yine söze başladı, içtiğim çorbayı göstererek;

— Nasıl yıkar, ne ile ağartır, nasıl kabartır?.. Bu herif çok ustadır oğlum.... Ben elli yıldır bu işin meraklısıyım, böylesini görmedim. Allah için, adamcağız işkembe çorbası değil beyaz köpükten bir şiir yapar.. Şuna bakınız rica ederim.. Afiyet olsun beyim...

Gençler tarafından sarhoş kahkahaları geliyor, ihtiyar yine söze başladı;

— Ah yavrum, şimdi içemiyorum, böbreklerim ve karaciğerim bitmiş.. İçerdik, içerdik, biz içerdik.. Şimdi şu delikanlılara bakıyorum da şaşıyorum, daha akşamdan kendilerini çorbaya vermişler. Biz sabaha kadar içer, gün ağarırken, daha işkembeler adam akıllı pişmeden bu çorbacılara düşerdik.. Harap midelerimizi hemen düzeltir, canımıza can katardık.. O da bir âlemmiş..

Şimdikilerin zevkleri de çabuk, işleri de çabuk.. Ne yapsınlar dünya işleri de tersine döndü. Zaman çabukluk, acelecilik istiyor, delikanlıların aşkları bile böyle.. Bizim gençliğimizde iş te, eğlence de içe sine sine, yavaş yavaş yapılırdı.. Acıyorum bunlara ben...

İhtiyarı pek dinleyemiyorum, etrafı tetkik ediyorum, hesap faslı hayli enteresan.. Kapıdan çıkarken para da çorbayı pişiren ustaya veriliyor;

— Yarım ciğer, bir yumurtasız, bir ekmek..

Bir buçuk pilâki, bir buçuk ekmek, bir şıra..

Çorbayı hakikaten mükemmel buldum. Bir de ciğerkebabı yedim, bu da enfes...

— Garson, hesap?...

— Bir yumurtalı on beş, bir ciğer yirmi beş, bir ekmek otuz..

— Hepsi mi?

— Evet, efendim hepsi otuz kuruş.

Ben ucuzluğa hayret ettim, garson da kendisine verdiğim beş kuruş bahşişe hayret etti ve beni kapıya kadar teşyi etti.

* * *

Ankarada bugün bu şekil çorbacılardan yirmiye yakın dükkân var. Bunlar İstanbulda bildiklerimizin kapı tokmağına kadar tıpkısıdır. Cümhuriyet merkezimizde İstanbuldan bir parça görmek isteyenler bunları behemehal görmelidirler.

* *

"Akba,, Kitaphanesi

Ankara gazetecilerinin dedikodu köşesi

ANKARA, 28 (Milliyet) — Ankarada son zamanlarda en çabuk tutan ve kuvvet bulan müesseselerden biri de "Akba" kitap ve kırtasiye evidir.

İsmi; üç dört arkadaşın isimlerinin ilk harflerinden terekküp eden bu şirketin bu kadar çabuk bir zamanda kuvvetli bir şekilde teessüs etmesinde müessislerin büyük bir hevesle ve anlayışlı bir şekilde çalışmalarının tesiri olmuş ve muhitin ilme, irfana karşı teşneliği de buna yardım etmiştir.

Daha bir seneye varmayan hayatı bu şirkete merkezinden başka ayni cadde üzerinde iki dükkân daha kazandırmıştır.

Bugün bütün Ankaranın muhtelif dilde gazete, mecmua, ve kitaplarını münhasıran "Akba" temin ediyor ve hattâ kırtasiye sarfiyatının bile yarısından fazlasını o satıyor.

Akba kitaphanesi kitap ta tabettiğinden bazan şirketin yazıhanesi eski Babıâli tâbileri yazıhanelerinin manzarasını arzediyor.

"Akba" nın sahiplerinden Bilâlin yüzlerce tanıdıkları dükkânda onu her dakika sorguya çekiyorlar, ondan fiatler, kitaplar ve muvaffakıyeti hakkında izahat alıyorlar.

Gazeteci arkadaşlar da şimdi her akşam ona uğruyor, ayaküstü arka

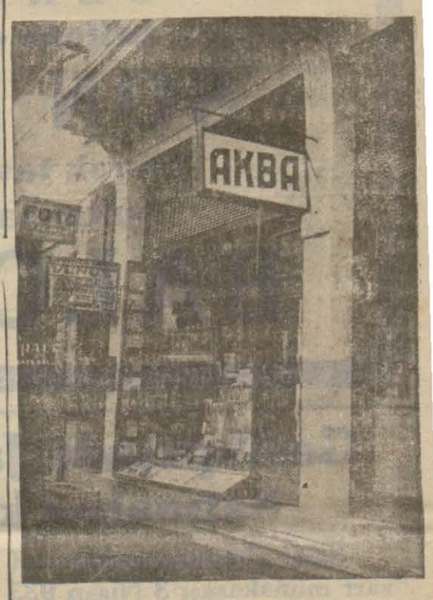

köşede birer kahvesini içerek dedikodu yapıyor, şakalaşıyorlar. Her gün biraz daha teessüs eden bu köşe toplantıları, öyle görülüyor ki, Ankara gazetecilerinin ananevî bir muhiti olacaktır.

Ankara'da heyecanlı bir dava: Bir genci kokainle öldürmekle maznun merkez barı artistlerinden Aleksandra Ankara ağırcezasında muhakeme ediliyor.

Ankara SİNEMALARI

Yeni Bugün bugece

NORMA SCHERER - CLARK GABEL tarafından temsil edilen Metro-Goldwin-Mayer'in en büyük filmi

SERBEST RUHLAR

Kadın istiklâline ve ihtiraslarına ait en güzel sahneleri ancak bu eserde göre bilirsiniz.

İlâveten: Dünya Haberleri.

Bugün bugece **Kulüp**

Deniz Kahramanları

Krazi Delriya fransızca sözlü ve şarkılı mevsimin en müheyyiç ve fevkalâde filmi

İlâveten: Köpeklerin dördüncü komedisi

Fevkalâde odalar 3 Liradan itibaren

ANKARA'DA **ANKARAPALAS**

Şarkın En Muhteşem Oteli

Fiatlarda Çok Büyük Tenzilât

1057

Amerikan bar - Lokanta - Oyun salonu - Danslı çay - Hususî salonlar - Kalton - Band orkestrası daimi